

YARIMADA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM ÇALIŞTAYI

YARIMADA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM ÇALIŞTAYI

YARIMADA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM ÇALIŞTAYI

Süpervizör

Koray Velibeyoğlu, Prof. Dr.

Yürütücü ve Yazar

Pelin Özden, Dr. Öğr. Üyesi
(İzmir Kavram MYO)

Proje Ekibi

Gökçe Ayman
Pınar Börü, Dr.
Sibel Yıldırım Ersin
Gökhan Göktepe
Müge Tikik
(İZPA)

Katkı Sağlayanlar

Oya Atila
Engin Esen
Oğuz İbil
Yusuf İsin
Burcu Işık
Nagihan Alaş
Semra Uysal
(Urla Belediyesi)

Grafik Tasarım

Betül Çeçen

Yönetim Yeri

İzmir Büyükşehir Belediyesi
Mimar Sinan Mahallesi 9 Eylül Meydanı No:9/1 Konak – İzmir
0232 293 1200

Urla Belediye Başkanı Selçuk Balkan'a
yayının geliştirilmesi sürecinde sağladıkları katkı için teşekkür ederiz.

©İzmir Büyükşehir Belediyesi ©2025
e-ISBN: 978-625-6793-40-8

Bu rehber İzmir Büyükşehir Belediyesi adına İzmir Planlama Ajansı (İZPA) tarafından oluşturulmuştur.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ücretsiz e-yayıdır. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yayımlanacak yazılar dışında, yayın sahibinin yazılı izni alınmadan çoğaltılamaz ve satılamaz.

2025

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

1. KATILIM’IN TASARIMI	1
1. Neden Katılım?: Katılımın Formülüsi	1
2. Katılımın Konusu?: Çerçeve	2
3. Nasıl Katılım?: Yöntem ve Araçlar.....	2
4. Kim(ler) Katılacak?: Doğru Paydaşlar	5
2. YARIMADA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM ÇALIŞTAYI.....	6
2.1. Çok Boyutlu İklim Değişikliğinin Etkileri	7
2.1.1. Sağlıklı	8
2.1.2. Bağlantılı	13
2.1.3. Etkin	18
2.1.4. Ekolojik	21
2.2. ÇOK BOYUTLU İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUMDA MEVCUT FAALİYETLER.....	27
2.2.1. Sağlıklı	28
2.2.2. Bağlantılı	32
2.2.3. Etkin.....	35
2.2.4. Ekolojik	38
2.3. ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN KRİTİK ZAMAN SIRALAMASI ve	
PAYDAŞLARINA YÖNELİK AÇILIMLAR.....	41
Ek 1. YARIMADA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ	60
MASA 1.	60
MASA 2.....	60
MASA 3.	61
MASA 4.	61
MASA 5.	62
MASA 6.	62
MASA 7.	63

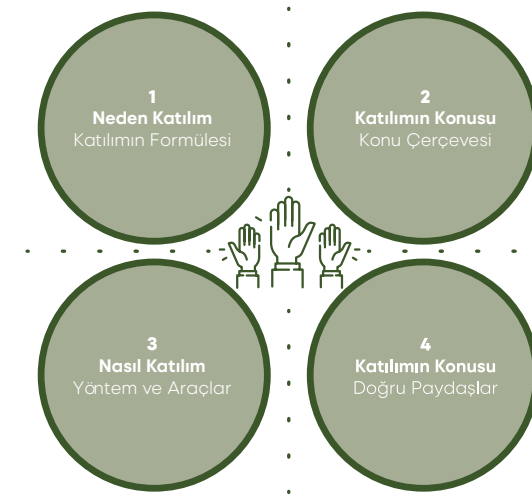
ÖNSÖZ

Küresel ölçekte etkilerini her geçen gün daha fazla hissettiren iklim değişikliği, toplumların ekonomik, çevresel ve sosyal yapısı üzerindeki etkileriyle XXI. yüzyılın en kritik sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Fosil yakıt tüketimi, ormansızlaşma ve sanayileşme gibi insan kaynaklı faaliyetlerin neden olduğu sıcaklık artışı, biyolojik çeşitliliğin azalması, deniz seviyelerinin yükselmesi ve şiddetli hava olayları gibi düzeyde ciddi etkiler yaratmaktadır. Dolayısıyla, yerel çözümlerin ve bölgesel iş birliklerinin gün geçtikçe önem kazanmaktadır. İklim değişikliğinin etkileri; yalnızca küresel ölçekte değil, yerel düzeyde de toplumların karşı karşıya kaldığı en kritik sorunlardan biri haline gelmektedir. Özellikle Yarımada bölgesi gibi doğal, tarihi ve kültürel zenginliklere sahip coğrafyalar, bu krizin etkilerini çok boyutlu biçimde hissetmektedir. Bölgenin kırılgan ekosistemi, hızla artan kentleşme ve demografik değişimler ile birleşerek iklim değişikliğine karşı kırılganlığını artırmaktadır. Ayrıca, sınırlı yerel kaynakların etkin kullanımı, iklim uyum süreçlerinde karşılaşılan idari ve teknik engeller, sürdürülebilir çözümlerin uygulanabilirliğini daha da karmaşık hale getirmektedir. Düzenlenen İzmir Yarımada İklim Değişikliğine Uyum Çalıştayı, bölgedeki farklı paydaşların bir araya gelerek ortak sorunlara çözüm aradığı ve dayanışmayı güçlendirdiği bir platform sunmaktadır. Yarımada İklim Değişikliğine Uyum Çalıştayı, bölgenin çok boyutlu iklim değişikliğinin etkileriyle yüzleşmesini ve bölgesel dayanışmayı artırmayı hedeflemektedir. Çeşme, Karaburun, Urla, Seferihisar ve Güzelbahçe ilçelerinin yerel yönetim temsilcileri, akademisyenler, sivil toplum kuruluşları ve kent konseylerini bir araya getiren çalıştay, Yarmada bölgesinin iklim krizine karşı direncini arttırmak amacıyla bilgi ve deneyim paylaşımına dayalı bir zemin hazırlamaktadır. Çalıştayı temel misyonu; Yarımada ilçelerinin çok boyutlu iklim değişikliğinden nasıl etkilendiğini bilimsel veriler ışığında ortaya koymak, yerelin sorunlarını tespit etmek, bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek ve sürece uyum süreçlerindeki engelleri tespit etmektir. Çalıştay, katılımcı ve kısıtlardan arındırılmış bir perspektif benimseyerek hem yerel hem de bölgesel ölçekte çevresel sosyal ve ekonomik dayanıklılığı destekleyecek yenilikçi yaklaşımları ele almayı amaçlamıştır. Raporda yer alan çıktılar, iklim değişikliğine uyum strateji-lerinin şekillendirilmesine yönelik bilimsel temelli yol haritaları sunarken, aynı zamanda yarımada ölçeğinde iş birliği modellerinin geliştirilmesi için bir rehber işlevi görecektir. Çalıştay sırasında elde edilen bilgi ve deneyimlerin, bölgenin mevcut iklim risklerini azaltma kapasitesini artıracak somut adımlara dönüşmesi beklenmektedir.

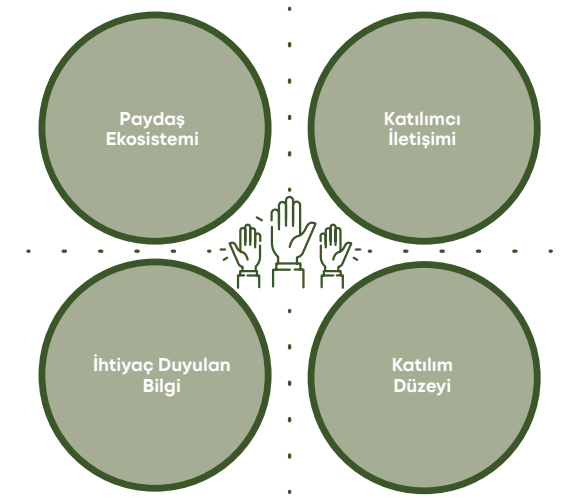
1. KATILIM'IN TASARIMI

Katılımcı süreçler, demokratik yönetişimin temel bileşenlerinden biri olarak kabul edilmekte ve karar alma süreçlerinin daha kapsayıcı hale gelmesini sağlamaktadır.¹ Yarımada İklim Değişikliğine Uyum Çalıştayı, farklı paydaşların sürece dahil edilmesiyle, temelde iklim değişikliğine karşı yerel ölçekte dayanıklılığı artırmayı ve kapsayıcı bir katılımcı süreç sunmayı amaçlamaktadır. Katılımın sistematik bir şekilde tasarlanması, çalıştayın çıktılarının uygulanabilir ve sürdürülebilir olmasını desteklemektedir.² Raporun bu bölümünde, çalıştay sürecindeki katılımcı mekanizmalar ve metodolojik çerçeve detaylandırılmaktadır.

İZPA Aktif Vatandaşlık İzmir Ofisi, kamusal katılımın temel soruları ile ilişkilendirerek katılımcı süreçlerin bilgilendirme/uygulanmasında, veriye dayalı kararların alınmasında, geliştirilmesinde gerekli iletişim ve iş birliklerine dair katılımın tasarımını üstlenir.³ İZPA Aktif Yurttaşlık Ofisi'nde 'katılım' kapsamlı biçimde ele alındığında çalışmaların katılımcı süreçleri için temelde sorulması gereken 4 kritik soru ve 4'lü mercek² yer alır. Katılımcı tasarımın önemi, katılımcı sürecin etkinliği, kapsayıcılığı ve başarısı için kritik olmasıdır (Şekil 1-2). Yarımada İklim Değişikliğine Uyum Çalıştayı'nın katılım süreçleri tasarlanırken temelde 4 temel soru ve 4'lü merceğe ilişkin Yarımada ilçeleri yerel yönetimleri ile görüşmeler yapılmıştır.

Şekil 1. Katılımcı süreçler için 4 temel soru

Şekil 2. İZPA Aktif Yurttaşlık Ofisi, Katılımcı süreçlerin tasarımına ilişkin 4'lü mercek²

1. Neden Katılım?: Katılımın Formülü

Katılımın temel motivasyonu, Yarımada ilçesinde yer alan yerel yönetimlerin iklim değişikliğine uyum politikaları ve eylemleri için karar alma süreçlerinde şeffaflığını artırmak, demokratik katılımı teşvik etmek ve toplumun farklı kesimlerinin sesini duyurmasını sağlamaktır.

¹ Arnstein, S. (1969) A Ladder of Community Participation. Journal of the American Institute of Planners, 35, 216-224.

² Özden, P. (2024) Aktif Vatandaş İzmir Ofisi, İzmir Planlama Ajansı.

³ Gilman HR, Rosen R, Leary K, Abdul-tawwab C, Hammett M, Larson M. City Leader Guide on Civic Engagement Designing Pathways.; 2023.

Katılım süreçleri, karar alıcıların yerel bilgi ve deneyimleri sürece entegre etmesini kolaylaştırır ve daha uygulanabilir politikalar geliştirilmesini sağlar.⁴ Çalıştayda katılımcı sürecin amacı, iklim değişikliğine karşı yerel eylem planlarını daha kapsayıcı ve sürdürülebilir hale getirmek olarak belirlenmiştir. Çalıştayı temel misyonu; Yarımada ilçelerinin çok boyutlu iklim değişikliğinden nasıl etkilendiğini bilimsel veriler ışığında ortaya koymak, Yarımada'da yerelin sorunlarını tespit etmek, bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek ve sürece uyum aşamalarında engelleri/ bariyerleri tespit etmek ile uyum sürecinde yeni çözüm önerilerini, koordinasyon sürecindeki paydaşlarını ve zaman radarındaki hiyerarşik sıralamasını tespit etmektir.

2. Katılımın Konusu?: Çerçeve

Çalıştay kapsamında belirlenen katılım çerçevesi, yerel yönetim ölçeğinde iklim değişikliği ile mücadele ve adaptasyon süreçlerinde toplumun tüm kesimlerini kapsayan bir yaklaşım oluşturmayı hedeflemektedir. Çalıştay kapsamında aşağıdan yukarıya, yerel yönetimlerin politika üretme süreçlerine dahil olabilecek tüm paydaşların, iklim değişikliğiyle bağlantılı riskleri ve çözüm önerilerini değerlendirmesi sağlanmıştır. Çalıştay hem yerel hem de bölgesel ölçekte çevresel sosyal ve ekonomik dayanıklılığı destekleyecek yenilikçi yaklaşımları katılımcı yöntem ile ele almayı amaçlarken, **İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)** ve **Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları (YİDEP)** çalışmalarına altlık oluşturmayı ve farklı paydaşlar/kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu güçlendirmeyi hedeflemektedir.

3. Nasıl Katılım?: Yöntem ve Araçlar

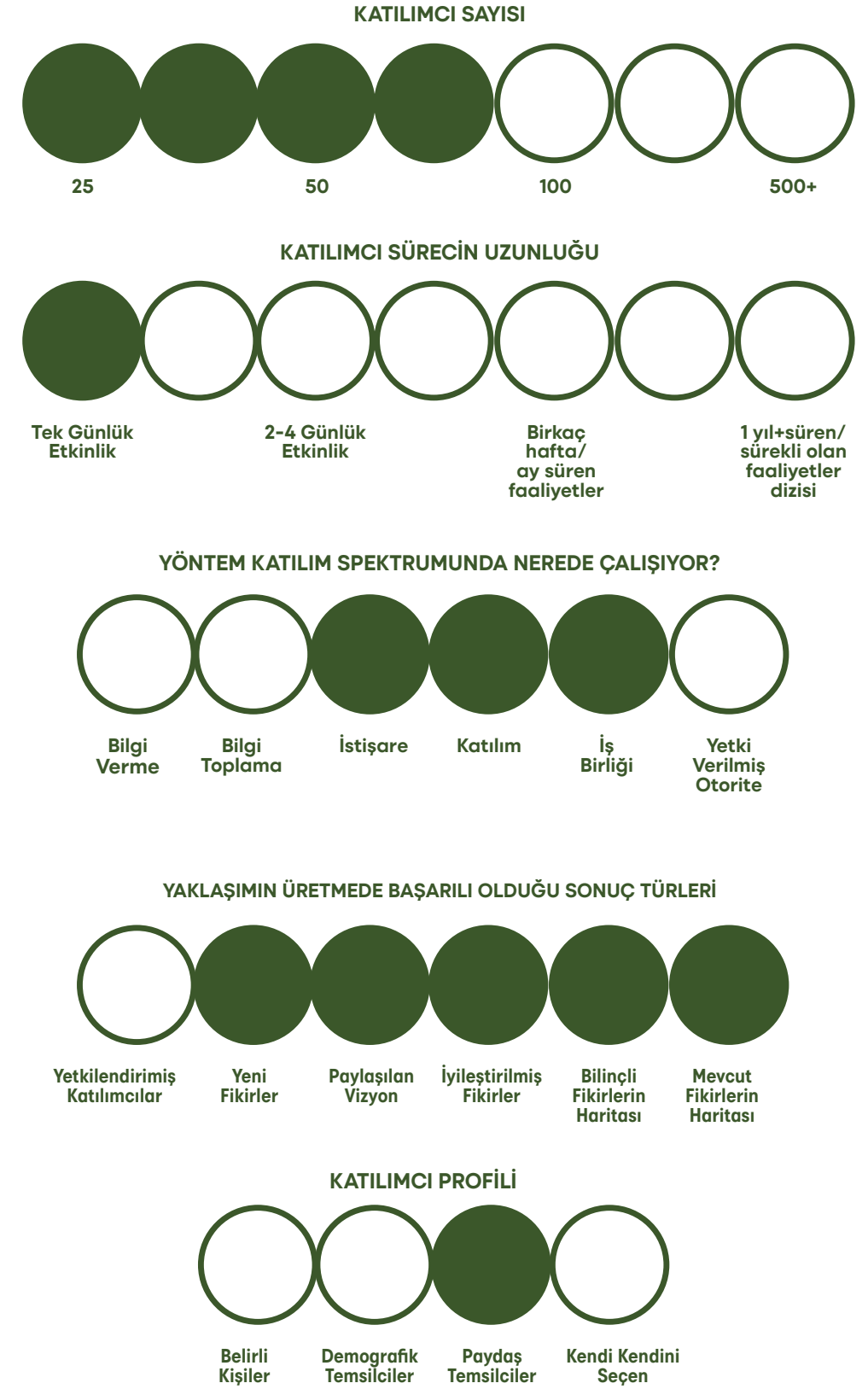
Katılımın etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için belirlenen yöntemler ve araçlar, çalıştayı hedefleri doğrultusunda yapılandırılmış ve katılım süreçlerinin verimli bir şekilde ilerlemesini sağlamak üzere kurgulanmıştır. Farklı aktörleri bir araya getirerek çok paydaşlı bir karar alma mekanizmasının oluşturulması amaçlanmıştır. Katılımın Tasarımı'nda Nabatchi ve Leighninger⁵'in geliştirdiği dört temel soru modeli temel alınmıştır. Bu model, paydaş ekosistemi, ihtiyaç duyulan bilgi, katılım düzeyi ve katılımcı iletişimi olmak üzere dört bileşene odaklanmaktadır. Çalıştay sürecinde katılımı artırmak amacıyla, katılımcılara iklim değişikliği ve etkilerine ilişkin açık ve şeffaf bilgi akışı sağlamak amacıyla:

- Tüm katılımcılara konuya ilişkin çerçeve sunum yapılmış, çalıştay masalarında tasarlanan 'İklim Değişikliğine Uyum Sözlüğü' çıktıları yer almıştır.
- Çalıştay için hazırlanan kanvaslarda katılımcıların yalnızca gözlemci olmaktan öte, politika geliştirme sürecinde doğrudan söz sahibi olmaları teşvik edilmiştir.
- Katılımcıların önerileri çalıştay sonunda değerlendirilerek raporlaştırılmış ve uygulanabilirliği test edilmiştir.

⁴ Innes JE, Booher De. Reframing public participation: Strategies for the 21st century. Plan Theory Pract. 2004.

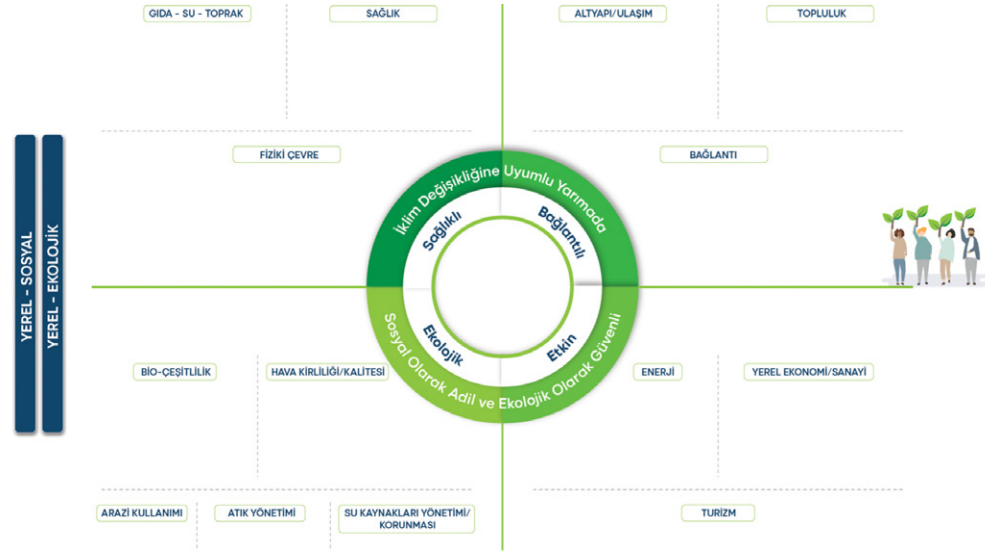
⁵ Nabatchi, T., Ertinger, E., & Leighninger, M. (2015). The Future of Public Participation: Better Design, Better Laws, Better Systems. Conflict Resolution Quarterly, 33, 35-44. <https://doi.org/10.1002/crq.21142>

Çalıştay için tasarlanan yöntem, katılım spektrumunda istişare, katılım ve iş birliği basamaklarında çalışmakta ve paydaş temsilcileri hem mevcut hem uzmanlık alanlarına ilişkin fikirleri ile vizyonlarına paylaşılmaktadır (Şekil 3).

Şekil 3. 'Yarımada İklim Değişikliğine Uyum Çalıştayı' Katılım Kodları (Özden, P. 2024)

Çalıştayda kullanılan yöntem, Donut Ekonomisi⁶ modelinde yer alan Kent Portresi metodolojisi çerçevesinde dört temel alan ve boyutlar üzerinden yapılandırılmış ve katılımcılar gruplara ayrılarak belirlenen eksenler üzerinde bir gün süren derinlemesine tartışmalar yürütülmüştür. Modelde yer alan yerel sosyal ve yerel ekolojik lenslerdeki boyutlar üzerinden iklim değişikliğinin etkilerini değerlendirmek, bu etkilere karşı uyuma yönelik mevcut faaliyetleri ortaya koymak ve gelecekte yapılabilecek faaliyetler için iş birlikleri ile paydaşları belirlemek amacıyla temel tartışma eksenleri ile ilişkilendirilmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. 'Yarımada İklim Değişikliğine Uyum Çalıştayı' Temel Alan ve Boyutları

Yürütülen çalıştay kapsamında aşağıda yer alan temel tartışma eksenleri tasarlanmıştır:

- 1. Eksen – İklim Değişikliğine İlişkin Mevcut Etkiler:** Yarımada ilçelerinde iklim değişikliğine bağlı çevresel ve sosyal etkilerin belirlenmesi
- 2. Eksen- İklim Değişikliğine İlişkin Mevcut Faaliyetler:** Halihazırda iklim değişikliği etkilerine ilişkin Yarımada'da yürütülen uyum politikaları ve eksikliklerin tespiti
- 3. Eksen- İklim Değişikliğine Uyum Süreçlerine İlişkin Çözüm Önerileri:** Gelecekte Yarımada'da iklim değişikliğine uyum çalışmaları kapsamında uygulanabilecek stratejilerin değerlendirilmesi

Katılımcıların belirlenen eksenlerde, iklim değişikliğine ilişkin boyutlarda önerilerini somutlaştırmaları ve ortak karar almalarını kolaylaştırmak amacıyla, post-it çalışmaları, grup tartışmaları ve kanvas uygulamaları kullanılmıştır. Çalıştay, interaktif kolaylaştırma teknikleri ve araçlarıyla desteklenmiş ve katılımcılar arasında grup etkileşimi artırılmıştır.

⁶ Raworth, K. (2017). Doughnut economics : seven ways to think like a 21st-century economist. London: Random House.

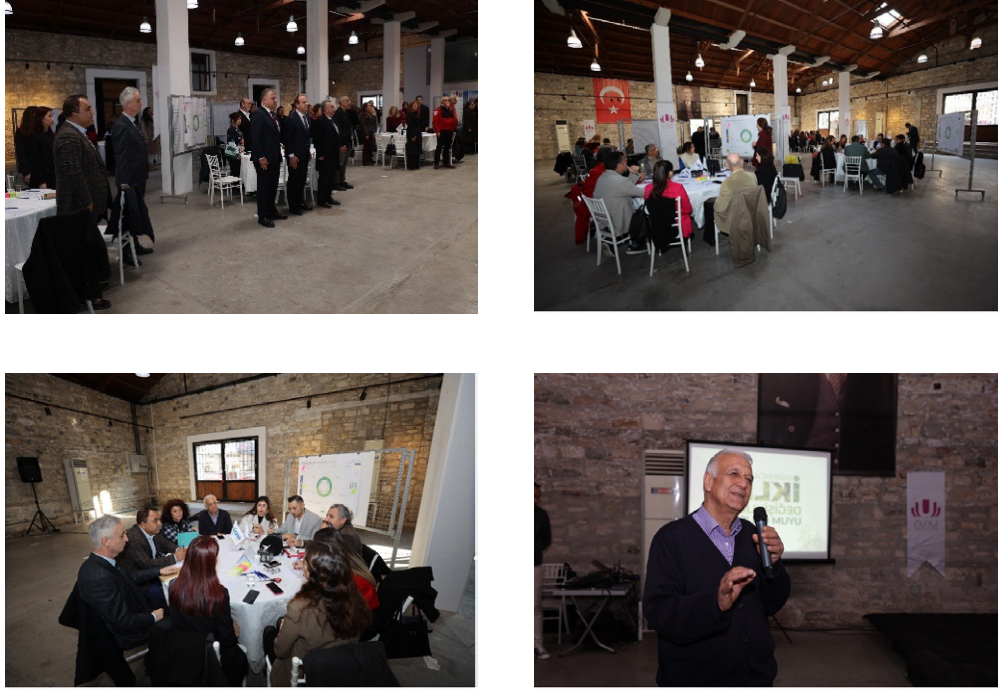
1. ve 2. Eksende yer alan kanvaslarda fikirlerini paylaştıkları çalıştayda katılımcılar, çözüm önerilerini kısa, orta ve uzun vadeli eylem planlarına dönüştürebilmesi için 3. Eksende çözüm önerileri başlığında "Zaman Radarı"⁷ na yönlendirilmiştir. Yöntem ile katılımcılar tarafından gelen çözüm önerilerinin hiyerarşik zaman çemberi içerisinde yeri, olası paydaşları kayıt altına alınarak karar alma süreçlerine katkıda bulunmuştur. Çalıştay sonrasında elde edilen tüm veriler analiz edilerek mevcut durum, çözüm önerileri ve eylem planları şeklinde sınıflandırılmıştır. Katılımın etkinliği katılımcıların geri bildirimleri, önerilerinin politika belgelerine entegrasyonu ve karar alma süreçlerindeki etkileri üzerinden yerel yönetimlerle değerlendirilmiştir.

4. Kim(ler) Katılacak?: Doğru Paydaşlar

Çalıştay kapsamında doğru paydaşların belirlenmesi, çıktıların uygulanabilirliği açısından kritik önem taşımaktadır. Dolayısıyla, çalıştayın hedef kitlesi yerel yönetimler, sivil toplumun kurumsallaşmış yapılarından ilgili sivil toplum kuruluşları, Kent Konseyi temsilcileri, meslek odaları temsilcileri ve akademisyenler olarak belirlenmiştir (Ek1.). Paydaş çeşitliliği, çalıştay kapsamında tartışmaların çok boyutlu bir çerçevede yürütülmesine olanak sağlamıştır.

⁷ Velibeyoğlu, K., vd. (2023). Kritik Yaşam Altyapıları Odağında Hatay'ın yeniden yapılandırılması Ar-Ge Projesi: Hatay Yaşamdaşlık Rehberi ve Yol Haritası Teknik Raporu.

2. YARIMADA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM ÇALIŞTAYI

İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP) ve Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları (YİDEP) çalışmalarına altlık oluşturması kapsamında, yerel sosyal ve yerel ekolojik lenslerdeki göstergeler üzerinden iklim değişikliğinin etkilerini değerlendirmek, bu etkilerine uyuma yönelik mevcut faaliyetleri ortaya koymak ve gelecekte yapılabilecek faaliyetler için iş birlikleri ile paydaşları belirlemek amacıyla, 27.12.2024 tarihinde Urla Eski Tamirhane binasında bir gün süreli çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda yerel yönetimler, kent konseyleri, meslek odaları, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri olmak üzere **55 katılımcı** yer almıştır (Ek1.). Katılımcılar yarımadanın iklim değişikliğiyle ilişkisini çok boyutlu iklim değişikliğinin etkileri, iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetleri ve çözüm önerilerinin kritik zaman sıralaması ve paydaşlarına yönelik açılımlar olmak üzere 3 oturumda müzakere etmişlerdir. Farklı paydaşları temsil eden katılımcıların yer aldığı yedi masada, mevcut etkiler, mevcut faaliyetler ve çözüm önerileri ekseninde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen çalıştay, deşifre ve değerlendirme süreçlerinin tamamlanmasının ardından bu rapor ile yayımlanmıştır.

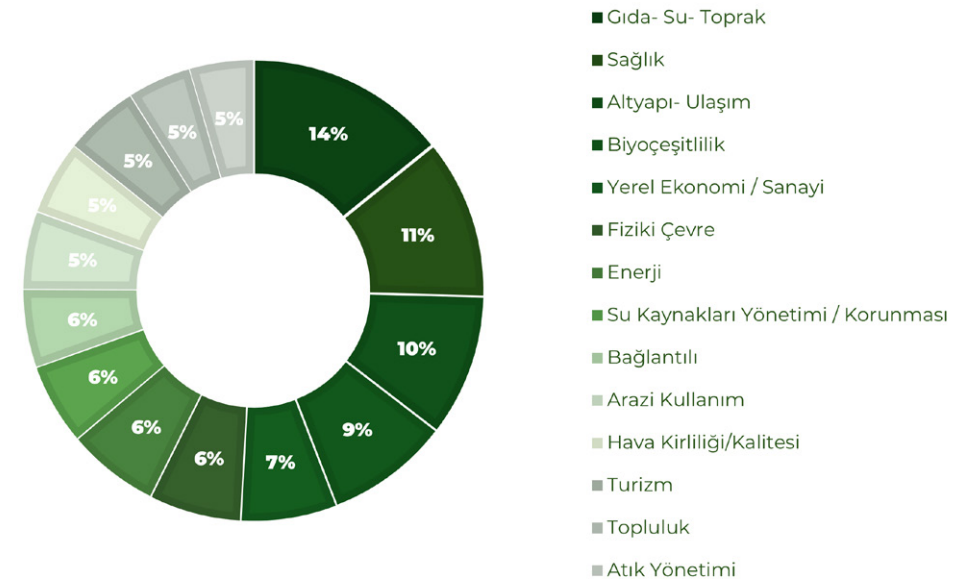
1, 2 ve 3 no'lu oturumlar için katılımcılar post-it araçlarını kullanarak yanıtlar belgelendirmiştir. 1. ve 2. Oturumda mevcut duruma yönelik sorular sorulmuştur. 3. oturumda ise önce yarımada ölçeğinde iklim değişikliği risklerine uyum faaliyetleri için birlikte oluşturulacak bir yol haritası oluşturulması, sürdürülebilir iş birliği

mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri sorulmuştur. Ardından çözüm önerilerinin kritik önem ve uygulanma sırasına göre (6 ay, 1 yıl, 3 yıl, 5 yıl) Zaman Radarı'na yerleştirmeleri ve çözüm önerilerinin gelişmesine ilişkin sorumlu paydaşlarının etiketlenerek belirtilmesi beklenmiştir. Çalıştayın ardından verilerin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve sıklıkla vurgulanan temaların belirlenmesi için post-it'lerin deşifresi 7 masa birleştirilerek yapılarak raporlama süreci tamamlanmıştır.

2.1. Çok Boyutlu İklim Değişikliğinin Etkileri

Çeşitli temsilcilerin katkılarıyla gerçekleştirilen Yarımada İklim Değişikliği Çalıştayı'nda yarımadanın maruz kaldığı çok boyutlu iklim değişikliğinin etkileri ele alınmıştır. Başlık katılımcıların sağladığı geri bildirimlerle yerel sosyal ve yerel ekolojik lensler çerçevesinde **(i) gıda-su- toprak, (ii) sağlık, (iii) fiziki çevre, (iv) altyapı / ulaşım, (v) topluluk, (vi) bağlantı, (vii) enerji, (viii) yerel ekonomi / sanayi, (ix) turizm, (x) biyoçeşitlilik, (xi) hava kirliliği/kalitesi, (xii) arazi kullanım, (xiii) atık yönetimi, (xiv) su kaynaklarının yönetimi/korunması** olmak üzere 14 farklı boyut çerçevesinde kapsamlı bir tartışma yürütülmüştür. Bu doğrultuda masa genelinde müzakere edilen 14 farklı boyut çerçevesinde çok boyutlu iklim değişikliği etkileri deşifresinde en sık tartışılan boyutlar **gıda-su-toprak, sağlık ve altyapı-ulaşım** olarak ön plana çıkmaktadır (Grafik 1). Tüm boyutlar ayrı ayrı değerlendirilerek öne çıkan iklim değişikliğinin mevcut etkileri vurgulanmıştır.

ÇOK BOYUTLU İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ETKİLERİ

Grafik 1: Çok Boyutlu İklim Değişikliğinin Etkileri

2.1.1. Sağlık

Gıda- Su- Toprak Boyutu

İklim değişikliği nedeniyle yaşanan kuraklık ve aşırı hava olaylarının gıda, su ve toprak sistemine etkileri sıklıkla gözlemlenmektedir. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri gıda- su- toprak boyutunda incelendiğinde öne çıkan hususlar olarak **tarım alanlarının kaybı, tarımsal üretim sorunları, su kaynaklarının azalması ve kirlenmesi, gıda ve su güvensizliği** vurgulanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1: Gıda-Su- Toprak Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Su Kaynaklarının Azalması ve Kirlenmesi
Yarımada genelinde su kaynaklarının tuzlanması, kirlenmesi ve tükenmesi
Havuz, çim-peyzaj ve tarımsal sulamada yeraltı suyunun bilinçsiz kullanımı
Sondaj açılması nedeniyle su kaynaklarının azalması
Tarım Alanların Kaybı ve Tarımsal Üretim Sorunları
Yarımada'da tarımsal ürün deseninin değişmesi
Yarımada'da yer alan ilçelerde toprak verimliliğinin düşmesi
Toprağın su tutumunun azalması
Yarımada genelinde tarımsal alanların imara açılması
Tarım sektöründe iş gücünün yaşlanması
Tarım planlamaların eksik olması
Gıda Güvenliğinin Azalması
Besin değerlerinde kayıplar yaşanması
Yarımada genelinde bilinçsiz ilaçlama ve pestisit kullanımı
Gıda fiyatlarının artması ve çeşitliliğinin azalması

Sağlık Boyutu

İklim değişikliği ile gıda ve su krizi, hava kirliliği, aşırı hava olayları, sıcaklık gibi risklerin artması, sağlık sorunlarının sıklıkla yaşanmasına neden olması beklenmektedir. Ayrıca yaş, cinsiyet, ekonomik koşullar, temel hizmetlere erişim kırılganlıkların artmasına ve iklim adaletsizliğinin derinleşmesine neden olmaktadır. Yaş alan nüfus oranının yüksek olduğu Yarımada'da iklim değişikliğinin artan etkileriyle birlikte sağlık sorunları derinleşmektedir. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri sağlık boyutunda incelendiğinde öne çıkan hususlar; su kaynaklarının kirlenmesine bağlı hastalıklar, sıcaklık çarpmaları, tarımda kullanılan ilaçlamaya bağlı hastalıklar, sağlık altyapısının yetersizliği, psikolojik etkiler olarak vurgulanmıştır (Tablo 2)

Tablo 2: Sağlık Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması.

Su Kaynaklarına Bağlı Hastalıklar
Vektörel hastalıkların yayılması
Deniz kirliliğinin artmasına bağlı olarak mikro plastiklerin içme suyuna karışması
Aslan balığı, balon balığı, denizanası gibi canlıların kıyı alanlarında görülmesi
Vektör Kaynaklı Artışı
Yarımada genelinde sivrisinek, kene, karasinek gibi sayılarının artmasına bağlı bulaşıcı hastalıkların artması
Alerjilerin artması
Sıcaklık Çarpmaları
Çocuklar, yaş alan bireyler ve kronik hastalar için ölüm riskinin artması
Deri hastalıkları ve solunum kaynaklı hastalıkların artması
Hayvan sağlığının olumsuz etkilenmesi
Temel Altyapı Hizmetlerinin Yetersizliği
Yarımada genelinde sağlık hizmetlerine erişiminin ve kapasitenin yetersizliği
Kırılgan grupların klima, vantilatör gibi soğutma çözümlerine erişememesi
Yarımada genelinde suya erişimin sınırlı olması
Tarımda Kullanılan İlaçlamaya Bağlı Hastalıklar
Gıda kaynaklı ve yetersiz beslenme kaynaklı hastalıkların artması
Bilinçsiz tarım ilaçlarının solunum yolu hastalıklarını ve bağışıklık sistemini zayıflatması
Psikolojik Etkiler
Psikolojik ve ruh sağlığı hastalıkların artması
İklim stresi ve ekolojik kaygıların yaşanması
Hava Kirliliğine Bağlı Hastalıklar
Solunum yolu hastalıklarının artması
Kanser vakalarında artış yaşanması

Fiziki Çevre

Fiziki çevre yapı yoğunluğu, geçirimsiz yüzeyler, kullanılan malzemeler ile kentsel iklime etki ederek iklim değişikliğinin hızlanmasına ve kentlerin iklim krizi tabanlı risklere karşı kırılganlıklarının artmasına neden olmaktadır. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri fiziki çevre boyutunda incelendiğinde plansız yapılaşma, iklime duyarlı tasarımların eksikliği, yaşam kalitesinin azalması vurgulanmıştır (Tablo 3).

Tablo 3: Fiziki Çevre Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Plansız Yapılaşma
Yarımada genelinde tarım alanlarının imara açılması
Yeşil alanların azalması
Yapılaşmanın kentsel ısı adası etkisini arttırması
Kıyı alanlarının yapılaşmaya açılması
Özellikle yaz döneminde Yarımada ilçelerinde sıklıkla yaşanan orman yangınları sonucunda orman alanlarının azalması
İklime Duyarlı Tasarımların Eksikliği
Yapıların ve yolların malzeme seçiminde iklim değişikliğinin etkilerine uygun malzeme seçimlerinin yapılmaması
Yarımada genelinde yeşil çatılar, yeşil cepheler gibi iklime duyarlı çözümlerin yaygın olmaması
Yapılaşma ve klima kullanımı gibi nedenlerden dolayı enerji tüketiminin artması
Yaşam Kalitesinin Azalması
Gölgelikli alanların yetersizliği nedeniyle kamusal alanlarda termal konforun düşmesi

Yarımada genelinde, iklim değişikliğine bağlı olarak orman yangınları, aşırı yağışlar, aşırı sıcaklıklar, kuraklık ve deniz seviyesinin yükselmesi gibi yaşanan afetler; gıda-su-toprak, sağlık ve fiziki çevre boyutlarını derinden etkilemektedir. Bu bağlamda, her bir boyutun bu afetlere maruz kalarak yaşadığı mevcut etkiler ayrıntılı bir şekilde sıralanmıştır (Tablo 4- 5 -6).

Tablo 4: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Gıda- Su- Toprak Üzerindeki Etkileri Matrisi Boyut

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Gıda, Su ve Toprak	Tarımsal ürün çeşitliliğinin azalması	X	X	X		X	
	Gıda fiyatlarında artış yaşanması	X	X	X		X	
	Gıda güvensizliği		X	X		X	
	Toprak verimliliğinin azalması	X	X	X		X	X
	Tarım alanlarının yapılaşmaya açılması	X	X			X	
	Havuz ve çim sulamada yeraltı sularının kullanılması			X			
	Balıkçılık sektörünün olumsuz etkilenmesi			X	X		
	Su kaynaklarının azalması ve tarımsal sulamanın zorlaşması			X			
	Toprak yapısının bozulması ve erozyon			X		X	X
	Tarım arazilerinin ve ormanlık alanların zarar görmesi		X	X	X	X	

Tablo 5: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Sağlık Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Sağlık	Kentsel hijyen koşullarının azalması		X			X	
	Su kaynaklı hastalıkların yayılması		X		X		
	Termal stres kaynaklı ölümler	X					
	Deri hastalıkları ve alerjiler		X				
	Besin yetersizliği ve dolaylı olarak yetersiz beslenme riskinin artması		X	X	X		
	Solunum yolu hastalıkları	X				X	X
	Besin zincirine mikro plastiklerin girmesi				X		
	Kalp rahatsızlıkları gibi kronik hastalıklar	X				X	X

Tablo 6: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Fiziki Çevre Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Fiziki Çevre	Yeşil alanların azalması	X	X				
	Kamusal alanlarda termal konforun düşmesi	X					
	Kıyı kenar çizgilerinin değişmesi				X		
	Kıyı alanlarının tahribatı		X		X		
	Arazi kaybı ve ormansızlaşma	X	X	X		X	
	Yerleşim alanlarının tahribatı		X		X	X	X

2.1.2 Bağlantılı

Altyapı / Ulaşım Boyutu

Kentsel altyapı/ulaşım iklim krizine karşı kırılganlığı arttırmaktadır. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri altyapı/ulaşım boyutunda incelendiğinde **su ve kanalizasyon altyapısının yetersizliği, sürdürülebilir ulaşım çözümlerinin eksikliği, yaz aylarında ve göç nedeniyle altyapı üzerindeki baskının artması** vurgulanmıştır (Tablo 7).

Tablo 7: Altyapı/Ulaşım Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Su ve Kanalizasyon Altyapısının Yetersizliği
Yarımada genelinde kanalizasyon ve altyapı sistemlerinin eksikliği
Atık suların dere ve denizlere verilmesi
Yarımada ilçelerinde yağmur suyu kanallarının atık su kanallarından ayrılmamış olması
Arıtma tesislerinin yetersizliği
Yarımada'da yağmur suyu yönetimi eksikliği
Sürdürülebilir Ulaşım Çözümlerinin Eksikliği
Yarımada genelinde toplu taşıma hizmetlerinin yetersizliği
Elektrikli otobüs sayısının ve şarj istasyonlarının eksikliği
Yarımada ilçelerinde bisiklet yollarının eksikliği
Trafik yoğunluğuna bağlı olarak sera gazı emisyonlarının artması
Deniz ulaşımına yeterli ağırlık verilmemesi, kara ulaşımına bağımlılığın artırması
Yarımada genelinde Paylaşımlı araç sisteminin eksikliği
Yapılaşmanın Altyapı Üzerindeki Baskısı
Plansız yapılaşma sonucu altyapı sorunlarının artması
Konut altyapısının yetersizliği nedeniyle kaçak yapılaşmaların ve özellikle yaz aylarında düzensiz göçün altyapı sistemlerini yetersiz bırakması
Asfalt yolların kentsel ısı adasını arttırması
Altyapıya yeterli ödenek ayrılmaması
Orman yangınlarına karşı yetersiz altyapı
Yarımada'da yeşil altyapının eksikliği

Tablo 8: Topluluk Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Toplum Farkındalığının Eksik Olması
Yarımada genelinde iklim değişikliği konusunda toplumsal farkındalığın düşük olması
Göçmen nüfusun iklim değişikliği konusundaki farkındalık eksikliği
Çevre Eğitimlerinin Yetersizliği
Yarımada ilçelerinde çocuklar ve yetişkinlere yönelik çevre eğitimlerinin eksikliği
STK'ların topluluk eğitimi yoluyla farkındalık yaratması girişimlerinin yetersizliği
Sosyal Problemlerin Artması
Ekstrem hava koşulları nedeniyle kent suçlarının artması
Mahalle kültürünün azalmasıyla birlikte topluluk bağlarının zayıflaması
Bilim Temelli Çalışmaların Eksikliği
Veriye dayalı karar alma süreçlerinin zayıf olması

Bağlantı Boyutu

Bağlantı boyutu, farklı aktörler arasında iletişim kurulmasına olanak vererek iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmada önemli bir rol oynamaktadır. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri bağlantı boyutunda incelendiğinde **iletişim ve koordinasyon eksikliği, acil eylem planları ve envanter eksikliği, kırılgan gruplarla bağlantı eksikliği** vurgulanmıştır (Tablo 9).

Tablo 9: Bağlantı Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

İletişim ve Koordinasyon Eksikliği
Kurumlar arasında koordinasyon eksikliği
İklim değişikliğiyle ilgili bilinçlendirme çalışmalarının eksikliği
Yerel halk ve yerel yönetimler arasında iletişim kopukluğu
İlçeler arası iş birliğinin eksik olması
Uluslararası ve Akademik İşbirliklerin Güçlendirilmesi:
Uluslararası çevre örgütleri ile irtibat ve ortak çalışmaların eksikliği
İYTE-Urla Belediyesi iş birliğinin sınırlı olması
İNSARAG Uluslararası Arama Kurtarma Ekibi ve AKUT Yarımada sorumluları ile iş birliklerinin sınırlı olması
Acil Eylem Planları ve Envanter Eksikliği
Yarımada acil eylem planlarının eksikliği nedeniyle kriz anlarında hızlı müdahalenin zorlaşması
İklim değişikliğiyle ilgili envanter eksikliği ve mevcut verilerin paylaşımında yasal süreçlerin zorluğu
Kırılgan Gruplarla Bağlantı Eksikliği
Dezavantajlı gruplar ve hayvan hakları konusunda erişim ve desteklerin eksikliği

Aşırı yağışlar, aşırı sıcaklıklar, kuraklık, deniz seviyesinin yükselmesi, fırtına ve orman yangını afetlerinin altyapı/ulaşım, topluluk ve bağlantılı boyutlarında maruz kaldıkları mevcut etkiler sıralanmıştır (Tablo 10-11-12).

Tablo 10: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Altyapı/Ulaşım Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Altyapı/ Ulaşım	Geçirimli yüzeylerin eksikliği	X	X		X		
	Derelerin betonlaştırılması	X	X		X		
	Kıyıda yer alan yerleşimlerin zarar görmesi				X		X
	Yağmur suyu ve atık su kanallarının bir arada olması		X				
	Ulaşım altyapısının zarar görmesi		X		X	X	X
	Bisiklet yollarının eksikliği	X					
	Kanalizasyon ve arıtma altyapısının eksikliği		X		X		
	Elektrik kesintilerinin yaşanması	X	X			X	X
	Yangınla mücadele özel ekipman altyapısı eksikliği	X				X	

Tablo 11: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Topluluk Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Topluluk	İklim değişikliği etkilerine karşı toplumsal farkındalık eksikliği	X	X	X	X	X	X
	Eğitim eksikliği nedeniyle su tasarrufu bilincinin eksikliği			X			
	Bilinç ve eğitim seviyesinin düşüklüğü nedeniyle yangın riskinin artması					X	
	Göçmen nüfusun artması ve bilinç düzeyinin düşük olması					X	
	Dayanışma kültürünün azalması		X		X	X	

Tablo 12: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Bağlantı Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Bağlantı	Kurumlar arası koordinasyon eksikliği		X		X	X	
	Yerel ölçekte su envanterinin eksikliği			X			
	Üniversite- belediye iş birlikleri	X	X	X	X	X	X
	Uluslararası çevre örgütleri ile iş birlikleri	X	X	X	X	X	X

2.1.3. Etkin

Enerji Boyutu

İklim değişikliğine en büyük katkıyı sağlayan sektörlerden olan enerji sektörü, aynı zamanda iklim değişikliğinin etkilerinden en fazla etkilenen sektörlerden biridir. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri enerji boyutunda incelendiğinde **yenilenebilir enerji kaynak kullanımı yetersizliği, enerji alt yapısının yetersizliği, fosil yakıtlara bağımlılık, enerji etkin stratejilerin eksikliği, enerji eşitsizliği** vurgulanmıştır (Tablo 13).

Tablo 13: Enerji Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Yenilenebilir Enerji Kaynak Kullanımı Yetersizliği
Yarımada genelinde jeotermal, güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji potansiyelinin yeterince değerlendirilmemesi
Bireysel olarak güneş enerjisi kullanımına yönelik mevzuatın eksik olması
Yenilenebilir enerji projelerinin izin süreçlerinin uzun sürmesi ve teknik personel eksikliği
Orman Kanunu'nun 16. ve 17. maddeleri nedeniyle sürdürülebilir enerji yatırımlarına izin verilmemesi
Enerji Alt Yapısının Yetersizliği
Mevcut enerji şebekesinin aşırı sıcaklıklar, rüzgâr, fırtına gibi iklim değişikliği kaynaklı olaylar karşısında sürdürülebilirliğini kaybetmesi
Yarımada genelinde yaz döneminde enerji altyapısının yetersiz kalması
Yangınlar nedeniyle enerji kesintilerinin yaşanması
Yarımada ilçelerinde büyük enerji hatlarının ormanların içinden geçmesi ve olası bir yangın anında enerji hatlarının kullanılamama riski
Fosil Yakıtlara Bağımlılık
Yarımada genelinde fosil yakıt kullanımının fazla olması ve dışa bağımlılık
Egzoz emisyonlarının yüksek olması ve elektrikli araç atık yönetimi konusundaki bilinçsizlik
Enerji Etkin Stratejilerin Eksikliği
Binalarda ve sanayide enerji verimliliği uygulamalarının eksikliği
Kamusal alanlarda, binalarda doğaya uyumlu enerji verimli tasarımların eksikliği
Enerji Eşitsizliği
İklim adaletsizliği ve Yarımada ilçeleri genelinde enerjiye erişiminde eşitsizlikler yaşanması

Yerel Ekonomi / Sanayi Boyutu

İklim değişikliğinin etkileri, iklim değişikliğine adaptasyon ve uyum çalışmaları yerel ekonomiyi olumsuz etkilemektedir. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri yerel ekonomi/sanayi boyutunda incelendiğinde **tarım ekonomisinin zayıflaması, sanayi planlamasındaki eksiklikler, inşaat sektörünün etkileri, balıkçılık sektörünün azalması** vurgulanmıştır (Tablo 14).

Tablo 14: Yerel Ekonomi/Sanayi Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Tarım Ekonomisinin Zayıflaması
Yerel ürün çeşitlerinin azalması
Coğrafi işaretli ürünlerde azalma ve coğrafi işaret alınmasında gecikmeler
Üreticilerin üretim maliyetlerinin artması
Yarımada genelinde meraların kaybolması nedeniyle göçün hızlanması sebebiyle yerel ekonominin olumsuz etkilenmesi
İklim dostu tarım ürünlerinin yaygınlaştırılması konusunda eksikliklerin yaşanması
İklim değişikliğinin tarım ürünlerindeki olumsuz etkilerinin gastronomi turizmini de negatif etkilemesi
Yarımada ilçelerinde üretilen ürünlerin yüksek fiyatlar nedeniyle pazarda talep bulamaması
Küçük ölçekli işletmelerin kapanma veya üretim yapamama sorunlarıyla karşılaşması
Sanayi Planlamasındaki Eksiklikler
Sanayi kaynaklı ekonomik büyümenin olumsuz etkileri
Yenilenebilir enerji kullanımının sanayi ve tarım sektöründe yeterince yaygınlaşmaması
İnşaat Sektörünün Etkileri
Ekonomik hareketliliğin odak noktasının inşaat sektörü olması ve her geçen gün yapılaşmanın artması
Balıkçılık Sektörünün Azalması
Balık çiftçiliklerinin risk altında olması

Turizm

Ekonomide önemli bir payı olan turizm sektörü iklim krizinin etkilerine karşın savunmasız durumdadır. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri turizm boyutunda incelendiğinde **kıyı turizmi, turizmin ekonomik ve çevresel yükü, yat turizmi, planlama eksikliği** vurgulanmıştır (Tablo 15).

Tablo 15: Turizm Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Kıyı Turizmi
Mavi bayraklı sahillerin azalması ve deniz turizminin çekiciliğinin düşmesi
Yarımada genelinde aşırı sıcakların yaşanması nedeniyle kıyı turizm faaliyetlerinin azalması
İklim değişikliğinin etkileri, deniz anası istilası, deniz kirliliği ve orman yangınları gibi etkilerle birleşerek turizm sektörünü olumsuz etkilemesi
Mevsim normallerinde sapmaların yaşanması
Denizlerin çekilmesinin kıyı turizmine olumsuz etkisi
Turizmin Ekonomik ve Çevresel Yükü
Festival sayılarındaki artışın iklim değişikliğini tetiklemesi
Geleneksel turizm aktivitelerinin çevre kirliliğini artırması
Turizm sezonunda artan nüfus nedeniyle atık miktarının ve çevre kirliliğinin artması
Turistlerin tüketim alışkanlıkları dikkate alınmadan yapılan turizm yatırımları
Yarımada genelinde kısa süreli konaklamaların yaşanması sebebiyle enerji tüketimi ve sera gazı salınımının artırması
Yat Turizmi
Yat turizmi nedeniyle deniz çayırılarının zarar görmesi
Planlama Eksiklikleri
Yarımada genelinde turizm planlamasının yetersizliği
Yarımada genelinde yaşanan altyapı yetersizlikleri

Aşırı yağışlar, aşırı sıcaklıklar, kuraklık, deniz seviyesinin yükselmesi, fırtına ve orman yangını afetlerinin enerji, yerel ekonomi/sanayi ve turizm boyutlarında maruz kaldıkları mevcut etkiler sıralanmıştır (Tablo 16-17-18).

Tablo 16: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Enerji Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Enerji	Enerji kesintilerinin yaşanması	X	X			X	X
	Evsel ısıtma ve soğutma yükünün artması	X					
	Enerji altyapısının eski olması	X	X			X	X
	Fosil yakıt kullanımının fazla olması	X					
	Elektrik iletim hatlarının tahribatı	X	X			X	X

Tablo 17: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Yerel Ekonomi/Sanayi Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Yerel Ekonomi/Sanayi	Tarımsal üretimin azalması	X	X	X			
	Kıyı turizminin azalması sonucu turizm gelirlerinin azalması	X					
	Coğrafi işaretli ürünlerde azalma	X	X				
	Üretim maliyetlerindeki artış nedeniyle küçük ölçekli işletmelerin kapanması	X	X	X			

Tablo 18: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Turizm Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Turizm	Kıyı turizminin azalması	X					
	Sezon süresinin kısalması	X	X				
	Doğa turizmin azalması	X				X	
	Otellerin, ikincil konutların zarar görmesi		X		X	X	
	Gastronomi turizminin azalması			X			

2.1.4. Ekolojik

Biyoçeşitlilik Boyutu

İklim değişikliğiyle biyoçeşitlilik çift taraflı etkileşim halindedir. İklim değişikliğinin etkileri biyoçeşitliliği olumsuz yönde etkilerken, biyoçeşitliliğin değişmesi de kentsel iklimlerin değişmesine neden olmaktadır. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri biyoçeşitlilik boyutunda incelendiğinde **istilacı ve egzotik türlerin artışı endemik türlerin kaybı, kentleşmenin biyoçeşitlilik üzerindeki etkileri vurgulanmıştır** (Tablo 19).

Tablo 19: Biyoçeşitlilik Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

İstilacı ve Egzotik Türlerin Artışı
Deniz ekosisteminde deniz anası, balon balığı, aslan balığı gibi türlerin çoğalması ve yerel türler üzerinde tehdit oluşturmaları
Zararlı böcek ve istilacı türlerin artması
Yarımada genelinde balıkçılık sektörünün azalması
Endemik Türlerin Kaybı
Yerel türlerin azalması ve yaşam alanlarının değişmesi
Yarımada genelinde arıcılık sektörünün yok olma riski
Endemik çiçek ve bitki türlerinde azalması
Yapılaşmanın Biyoçeşitlilik Üzerindeki Etkileri
Rüzgâr güllerinin kuş göç yolları üzerinde olması biyolojik çeşitlilik kaybına neden olması
Yarımada genelinde sulak alanlar, ormanlık bölgeler, kıyı ekosistemleri gibi alanlarda yeterli koruma alanlarının oluşturulmaması
Yarımada ilçelerinde plansız yapılaşma nedeniyle biyoçeşitliliğin yok olma riski
Yanlış arazi kullanımı ve tarımsal faaliyetlerin bilinçsizce yürütülmesi
Sanayi ve tarımdan kaynaklanan atıkların biyoçeşitliliği olumsuz etkilemesi

Hava Kirliliği/Kalitesi Boyutu

Günümüzde iklim değişikliği ve hava kirliliği birbirinden etkilenen iki önemli krizdir. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri hava kirliliği boyutunda incelendiğinde **fosil yakıt kullanımı, yapılaşmadan kaynaklı hava kirliliği, bireysel ve tarımsal yanma kaynaklı hava kirliliği** vurgulanmıştır (Tablo 20).

Tablo 20: Hava Kirliliği/Kalitesi Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Fosil Yakıt Kullanımı
Yarımada genelinde yoğun özel araç kullanımına bağlı hava kirliliğinin yaşanması
Konut ısıtmalarında linyit, kömür gibi yakıtlarının kullanılmasına bağlı hava kirliliği
Sanayi tesislerinin denetimsizliği
Yapılaşmadan Kaynaklı Hava Kirliliği
Yapı adalarında hâkim rüzgâr yönünün dikkate alınmaması
Yeşil alanların azalmasının hava kalitesini düşürmesi
Bireysel ve Tarımsal Yanma Kaynaklı Hava Kirliliği
İnsanların bahçelerinde atık ve ot yakmaları sonucu karbon salınımı
Tarımsal alanlarda ot yakma faaliyetleri sonucu karbon salınımı

Arazi Kullanımı Boyutu

Arazi kullanımındaki değişiklikler kentsel iklime etki ederek iklim değişikliğine yön vermektedir. Yarımada'da iklim değişikliğinin mevcut etkileri arazi kullanım boyutunda incelendiğinde **tarım alanlarına imara açılması, orman alanlarının kaybı, yeşil alanların azalması ve yanlış arazi kullanım politikaları** vurgulanmıştır (Tablo 21).

Tablo 21: Arazi Kullanım Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Tarım Alanlarının İmara Açılması
Yarımada genelinde tarıma elverişli alanların imara açılması
Tiny house uygulamaları nedeniyle tarım arazilerinin kiraya verilmesi
Yeşil Alanların Azalması ve Yanlış Arazi Kullanım Politikaları
Yenilenebilir enerji kaynaklarının yer seçiminde yanlış alanların seçilmesi
Kıyı alanlarının imara açılması
Meralar ve otlakların azalması
Yeşil alanların azalması
Orman Alanlarının Kaybı
Orman yangınlarının sonucunda arazi kullanım türlerinin değişmesi
Yanma hızı yüksek olan ağaçların dikilmesi

Atık Yönetimi Boyutu

İklim değişikliği ve atık yönetimi arasında kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır. Yarımada iklim değişikliğinin mevcut etkileri atık yönetimi boyutunda incelendiğinde **atık ayrıştırma yönetimi eksikliği, tek kullanımlık plastik ürünlerin aşırı kullanımı, kompost sürecinin eksikliği, tehlikeli atıklar konusunda yapılan çalışmaların yetersiz olması** vurgulanmıştır (Tablo 22).

Tablo 22: Atık Yönetimi Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Atık Ayrıştırma Yönetimi Eksikliği
Sıfır atık yönetim planı eksikliği
Atık ayrıştırma kutularının eksikliği
Yarımada ilçelerinde pil atık kutularının eksikliği
Döngüsel ekonomiye geçişte eksiklik
Tek Kullanımlık Plastik Ürünlerin Aşırı Kullanımı
Etkinliklerde ve festivallerde aşırı plastik kullanımı
Kompost Sürecinin Eksikliği
Kompost çalışmalarının eksikliği
Yeşil atık yönetimi eksikliği
Tehlikeli Atıklar Konusunda Yapılan Çalışmaların Yetersiz Olması
Tehlikeli atıklar ve tıbbi atıklar konusunda yapılan çalışmaların eksikliği
Teknelerin gri sularını kontrolsüz bırakması

Su Kaynaklarının Yönetimi / Korunması Boyutu

İklim krizinin en önemli boyutlarından birisi su kaynaklarının korunmasıdır. Yarımada iklim değişikliğinin mevcut etkileri su kaynaklarının yönetimi/korunması boyutunda incelendiğinde **yeryüzü su kaynaklarının kontrolsüz kullanımı, yağmur suyu yönetiminde eksikler yaşanması, tarımsal sulama ve su kirliliği** vurgulanmıştır (Tablo 23).

Tablo 23: Su Kaynaklarının Yönetimi/Korunması Boyutunda Mevcut Etkilerin Önem Sıralaması

Yağmur Suyu Yönetiminde Eksikler Yaşanması
Yağmursuyu ve atık su kanallarının ayrıştırılmaması
Yağmursuyu hasadı yapan kişilerin sayısının az olması
Yağmur suyu yönetimi için gerekli sistemlerin ve teşvik mekanizmalarının eksikliği
Yer Altı Su Kaynaklarının Kontrolsüz Kullanımı
Yarımada genelinde izinsiz sondaj kullanımı nedeniyle yeraltı su seviyesinin azalması
Kuyu suyu kullanımının artması
Tarımsal sulama ve su kirliliği
Tarımsal sulama uygulamalarında vahşi sulama yapılması
Su kaynaklarına pestisitlerin karışması nedeniyle su kirliliği
Yarımada genelinde toprak ve su analizlerinin eksikliği

Aşırı yağışlar, aşırı sıcaklıklar, kuraklık, deniz seviyesinin yükselmesi, fırtına ve orman yangını afetlerinin biyoçeşitlilik, hava kirliliği/kalitesi ve arazi kullanım, atık yönetimi, su kaynaklarının yönetimi/korunması boyutlarında maruz kaldıkları mevcut etkiler sıralanmıştır (Tablo 24-25-26-27-28).

Tablo 24: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Biyoçeşitlilik Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Biyoçeşitlilik	İstilacı türlerin artışı						
	Plankton patlaması ve deniz anası istilalarının artışı	X			X		
	Deniz çayırlarının zarar görmesi						
	Endemik türlerin yaşam alanlarının değişmesi	X			X	X	
	Balıkçılık sektöründe verimliliğin düşmesi	X					

Tablo 25: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Hava Kirliliği/ Kalitesi Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Hava Kirliliği/ Kalitesi	Kış aylarında fosil yakıt kullanımının artması	X					
	Sera gazı salınımlarının artması					X	
	Kentleşmede hâkim rüzgâr yönünün dikkate alınmaması	X					X
	Yeşil alanların azalması	X		X		X	
	Rüzgâr şiddetinin artması						X

Tablo 26: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Arazi Kullanım Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Arazi Kullanım	Tarım alanlarının azalması	X		X			
	Kıyı bölgelerinin imara açılması	X	X		X		
	Ormansızlaşma	X		X			
	Yenilenebilir enerji tesislerinin yanlış alanlarda kurulması			X		X	

Tablo 27: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Atık Yönetimi Üzerindeki Etkileri Matrisi

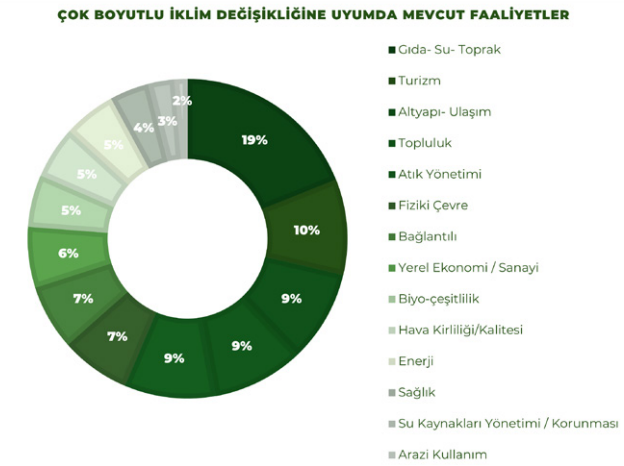
Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Atık Yönetimi	Atık yönetiminin zorlaşması	X					X
	Etkinliklerde aşırı plastik kullanımı	X					
	Organik atıkların yakılması	X					

Tablo 28: İklim Değişikliğine Bağlı Afetlerin Su Kaynakları Yönetimi/ Korunması Üzerindeki Etkileri Matrisi

Boyut		Aşırı Sıcaklar	Aşırı Yağışlar	Kuraklık	Deniz Seviyesinde Yükselme	Yangınlar	Fırtına
Su Kaynakları Yönetimi/ Korunması	Kıyı bölgelerde içme suyu tuzlanması				X		
	Su havzalarının tükenme riski	X		X			
	Su israfının yaşanması			X			
	Su kaynaklarının kirlenmesi			X			X

2.2. ÇOK BOYUTLU İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUMDA MEVCUT FAALİYETLER

Çeşitli temsilcilerin katkılarıyla gerçekleştirilen Yarımada İklim Değişikliği Çalıştayı'nın 2. Oturumunda çok boyutlu iklim değişikliğinin etkilerine uyuma ilişkin yürütülen mevcut faaliyetler ele alınmıştır. Mevcutta gerçekleştirilen çalışmaların iklim değişikliğine uyumluluğu, sürdürülebilirliği ve bölgesel dinamiklere uygunluğu değerlendirilmiştir. Katılımcılar özellikle iş birliklerinin kapsamının geliştirilmesi ve yerel kapasitenin artırılması gerektiğine dikkat çekerek, iklim değişikliğiyle mücadelenin çok boyutlu bir perspektifle ele alınmasının önemini vurgulamışlardır. İkinci eksen de katılımcıların sağladığı geri bildirimlerle yerel sosyal ve yerel ekolojik lensler çerçevesinde **(i) gıda-su- toprak, (ii) sağlık, (iii) fiziki çevre, (iv) altyapı / ulaşım, (v) topluluk, (vi) bağlantı, (vii) enerji, (viii) yerel ekonomi / sanayi, (ix) turizm, (x) biyoçeşitlilik, (xi) hava kirliliği/kalitesi, (xii) arazi kullanım, (xiii) atık yönetimi, (xiv) su kaynaklarının yönetimi/korunması** olmak üzere 14 farklı boyut çerçevesinde kapsamlı bir tartışma yürütülmüştür. Masa genelinde müzakere edilen 14 farklı boyut çerçevesinde çok boyutlu iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler deşifresinde en sık tartışılan boyutlar **gıda- su -toprak, turizm, altyapı-ulaşım ve topluluk** olarak ön plana çıkmaktadır (Grafik 2). Tüm boyutlar ayrı ayrı değerlendirilerek öne çıkan iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler vurgulanmıştır.

Grafik 2: Çok Boyutlu İklim Değişikliğine Uyumda Mevcut Faaliyetler

2.2.1. Sağlıklı

Gıda- Su- Toprak Boyutu

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “gıda- su- toprak” boyutunda incelendiğinde **zehirsiz gıda çalışmaları, tarım faaliyetleri, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri, su yönetimi, sosyal destek ve istihdam faaliyetleri, festival ve tanıtım çalışmaları, araştırma ve geliştirme çalışmaları** vurgulanmıştır (Tablo 29).

Tablo 29: Gıda- Su- Toprak Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Tarım Faaliyetleri
Urla Belediyesi , yerli tohumları koruma ve yeni alanları imara açılmasını önlemeye yönelik konularında çalışmalar yürütmektedir.
Urla Belediyesi tarafından kadın üreticilere yönelik teşvik ve farkındalık çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca enginar festivali düzenlenmektedir.
Çeşme Belediyesi , enginar işletme tesisleri ve balıkçılık kooperatiflerine destek çalışmalarını sürdürmektedir.
İlçe Tarım Müdürlüğü , sebze fidanları dağıtarak çiftçileri desteklemektedir.
Çeşme 'de tarım alanlarının korunmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
İZBB desteği ile fidan dağıtımı ve tarım destekleme faaliyetleri iklim değişikliği ile mücadeleye destek vermektedir.
Zehirsiz Gıda Çalışmaları
Zehirsiz gıda üretimiyle ilgili çalışmalar yapılmaktadır.
Çeşme Belediyesi tarafından susuz tarım desteklenmekte ve “ susam hasılatı ” projeleri yürütülmektedir.
Mevcutta var olan çeşitli gıda toplulukları, üretici ve tüketici arasında köprü işlevi görmektedir ve sürdürülebilir gıda üretimi desteklenmektedir.
İyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması için kırsalda tarım atölyeleri düzenlenmektedir.
Zeytin ve narenciye ağaçları için biyolojik ilaç kullanımı, pestisit kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
Eğitim ve Bilinçlendirme Faaliyetleri
STK iş birliği ile eğitim ve farkındalık çalışmalarına devam edilmektedir.
Urla Kent Konseyi , “Toprak Dostları” grubu çatısı altında eğitimler düzenlemektedir.
“ Tarladan Sofraya ” bilinçlendirme çalışmaları yapılmaktadır.
Belediyeler tarafından halkın bilinçlendirilmesi amacıyla duyuru ve bilgilendirme çalışmaları düzenlenmektedir.

Su Yönetimi
Seferihisar 'da baraj sulama ile belirli bir takvime göre su verilmesi ve vahşi sulama yerine damlamanın özendirilmesi konularında çalışmalar yürütülmektedir.
Uygun sulama yöntemleriyle uygun bölgede ürün yetiştirilmesi amacıyla çalışmalar yapılmaktadır.
Çeşme Çevre Derneği , kaçak su sondajlarının engellenmesi için mücadele etmektedir.
Sosyal Destek ve İstihdam Faaliyetleri
Seferihisar 'da iklim değişikliği ve ekonomik krizle mücadelede zorlanan keçi üreticileri için, keçi üreticileri birliği, keçi üretimi ve süt üretiminin artırılması için teşvik kredileri sağlamaktadır.
Tarımda kadın istihdamını artırmak amacıyla çeşitli projeler ve festivaller düzenlenmektedir.
Gıda toplulukları ve kadın kooperatifleri ile sürdürülebilir tarım uygulamaları desteklenmektedir.
Bölgesel kalkınma ve istihdam projeleri, mandıra ve zeytinyağı fabrikaları ile desteklenmektedir.
Yarımada genelinde balıkçılık kooperatifleriyle kaçak avlanmanın engellenmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca yaprak buz makineleri gibi altyapı destekleri sağlanmaktadır.
Festival ve Tanıtım Çalışmaları
Yarımada genelinde zeytin ve enginar festivalleri düzenlenerek bilinçlendirme ve üreticilerin desteklenmesi konularında çalışmalar yapılmaktadır.
Karaburun 'da nergis festivali düzenlenerek Karaburun nergisinin devamlılığı sağlanmaktadır.
Güzelbahçe'de “ Payamlı Üzüm Festivali ” düzenlenerek üzüm yetiştiriciliği teşvik edilmektedir.
Ot festivalleri ile üreticiler desteklenmekte ve Yarımada bölgesi tanıtılmaktadır.
Araştırma ve Geliştirme Çalışmaları
Yarımada ilçelerinde iklim değişikliğinin tarım üzerindeki etkilerine yönelik analizler yapılmaktadır.
AR-GE toprak analizi desteği verilmekte ve toprak sağlığını iyileştirmeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
İZTAM Sasalı Uygulama Laboratuvarı 'nda topraksız tarım üretimi yapılmaktadır

Sağlık Boyutu

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “sağlık” boyutunda incelendiğinde **su kalitesinin izlenmesi, haşere ve vektör mücadelesi, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları, farklı kırılgan gruplara yönelik çalışmalar, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi** vurgulanmıştır (Tablo 30).

Tablo 30: Sağlık Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Sağlık Hizmetlerinin İyileştirilmesi
Sağlık süreçlerini iyileştirmek amacıyla kanuni yaptırımların artırılması ve denetlenmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
Avrupa Sağlıklı Kentler Birliği 'ne müracaat edilmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
Yarımada genelinde sağlık tesislerine ulaşım konusunda destek verilmektedir.
Haşere ve Vektör Mücadelesi
Haşere ilaçlama çalışmaları düzenli olarak yapılmaktadır.
Yumurtlama dönemlerinde bilinçli mücadele yöntemleri uygulanmaktadır.
Eğitim ve Bilinçlendirme Çalışmaları
Yarımada'da gıda okuryazarlığının artırılması ve sağlıklı gıdaya erişim sağlamak amacıyla faaliyetler düzenlenmektedir.
Hastalıklarda erken teşhis için duyuru-bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.
Farklı Kırılgan Gruplara Yönelik Çalışmalar
Çocuklara yönelik gezici sağlık taraması faaliyetlerinin yapılmaktadır.
Çeşme Kent Konseyi tarafından “ Engelsizler Kahvesi ” projesi yürütülmektedir.
Su Kalitesinin İzlenmesi
Deniz ve sulak alanlardan alınan numunelerle su kalitesi izlenmektedir.

Fiziki Çevre Boyutu

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “fiziki çevre” boyutunda incelendiğinde **tarım alanlarının korunması, imar planlarının düzenlenmesi, işgallerle mücadele, iklimle duyarlı tasarım, veriye dayalı karar alma süreçleri** vurgulanmıştır (Tablo 31).

Tablo 31: Fiziki Çevre Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Tarım Alanlarının Korunması
Urla Belediyesi tarım alanlarının yapılaşmaya açılmasını önlemek için çalışmalar yürütmektedir.
Tiny house ve hobi bahçelerinin kaldırılması için çalışmalar devam etmektedir.
Karavan parklar açılması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
İmar Planlarının Düzenlenmesi
Meclis kararı alınarak, parselde konut sayısına sınırlandırılma getirilmiştir.
Yarımada genelinde kırsal bölgelerin korunması için çalışmalar yapılmaktadır.
İşgallerle Mücadele
Kıyı işgalleri ve ücretli plajların yayılmasına karşı eylemler düzenlenmektedir.
Kaçak yapıların tespiti ve kontrollü yıkım süreçlerinin artırılması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
Çeşme 'de uygun olmayan araziye yapılmak istenen 140.000 metrekarelik Güneş Enerjisi Santralinin (GES) kurulması engellenmiştir.
Çeşme Çevre Derneği, Ankara'dan yapılan imar planlarına karşı hukuki mücadelede başarı kazanmıştır.
İklimle Duyarlı Tasarım
Taşkın riskini azaltmak için kilit taş döşemeleri gibi geçirimli malzemeler kullanılmaktadır.
Kamusal alanlarda ekolojik çözüm çalışmalarının yürütülmesi için doğal yapı atölyeleri düzenlenmektedir.
Zehirsiz Kentler Birliği 'nin belediyelerle yaptığı iyi niyet sözleşmesi bulunmaktadır.
Veriye Dayalı Karar Alma Süreçleri
İklim risklerine karşın analizler yapılmaktadır.
İlçe ve mahalle ölçeğinde sorunları yerinde tespit etmek ve çözüm üretmek için projeler geliştirilmektedir.

2.2.2. Bağlantılı

Altyapı/Ulaşım Boyutu

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**altyapı/ulaşım**” boyutunda incelendiğinde sürdürülebilir ulaşımın geliştirilmesi, **bisiklet ve yaya yollarının arttırılması, altyapı faaliyetleri, atık su yönetimi** vurgulanmıştır (Tablo 32).

Tablo 32: Altyapı/Ulaşım Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Sürdürülebilir Ulaşımın Geliştirilmesi
Ekim 2024 tarihi itibarıyla Germiyan-Ildır arasında otobüs seferleri başlatılmıştır.
Yarımada genelinde metro, tramvay gibi toplu taşıma ağının genişletilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.
Yaz aylarında karbon salımını azaltmak ve deniz toplu ulaşımını desteklemek amacıyla feribot seferleri düzenlenmektedir.
Yarımada genelinde ulaşım da elektrikli araç kullanımına yönelik bir eğilim oluşturulması hedeflenmektedir.
Kırsal alanlarda yaşayan vatandaşların pazarlara ulaşımında ve özel günlerde ulaşımının servis/dolmuş ile yapılması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
Sürdürülebilir ulaşım eylem planı çerçevesinde çalışmalar yapılmaktadır.
SUMP (Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı) projesi yürütülmektedir.
Bisiklet ve Yaya Yollarının Arttırılması
Sürdürülebilir ulaşım biçimlerinin teşvik edilmesi amacıyla bisiklet ve yürüyüş yollarının yenilenmesi sağlanmaktadır.
Yarımada'da son yıllarda bisiklet yolları ve bisiklet kiralama uygulamalarının artırılması teşvik edilmektedir.
Altyapı Faaliyetleri
Elektrik hatlarının yer altına alınması konusunda çalışmalar devam etmektedir.
İçme suyu hattı yenileme, doğalgaz hattı getirilmesi ve yolların yenilenmesi gibi altyapı çalışmaları yapılmaktadır.
Yarımada genelinde doğal gaz ve internet kablolarının yer altına alınması konusunda çalışmalar devam etmektedir.
Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanılarak altyapı çalışmaları planlanmaktadır.
Sünger kent projesi bulunmaktadır.
İZSU tarafından dere ıslah çalışmaları yapılmaktadır.

Atık Su Yönetimi

Seferihisar Ürkmez 'de arıtma tesisi yapım çalışmaları sürdürülmektedir.

Urla'da belediye iş birliğiyle arıtma tesislerinin büyütülmesi konusunda çalışmalar devam etmektedir.

Yerel yönetimler tarafından arıtma tesislerini arttırma ve iyileştirilmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Topluluk Boyutu

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**topluluk**” boyutunda incelendiğinde **eğitim ve farkındalık çalışmaları, yerel yönetim ve STK iş birlikleri, sosyal destek ve istihdam faaliyetleri, yerel değerlerin korunması** vurgulanmıştır (Tablo 33).

Tablo 33: Topluluk Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları
Urla, Seferihisar ve Çeşme belediyelerinin iklim değişikliği ve sıfır atık müdürlükleri tarafından okullarda eğitimler düzenlenmektedir.
Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından sıfır atık belgesi almış okullara talep doğrultusunda eğitimler verilmektedir
Ege Orman Vakfı, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) ve İzmir Büyükşehir Belediyesi (İZBB) iş birliğiyle ortaokul öğrencilerine çevre ve toplum sağlığı eğitimleri verilmektedir.
Çeşitli kurumlar ve platformlar aracılığıyla iklim değişikliğine uyum, biyoçeşitlilik, enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik konularında eğitimler verilmektedir.
Çeşme Kent Konseyi tarafından ekoloji, kent estetiği ve turizm grupları oluşturularak birçok bilinçlendirme çalışması yapılmaktadır.
Çalıştaylar, stratejik planlar, sempozyumlar ve seminerler aracılığıyla topluluk bilincinin artırılması hedeflenmektedir.
İklim değişikliği uyum planları kapsamında Avrupa Birliği projelerinin geliştirilmektedir.
Yerel Yönetim ve STK İş Birlikleri
Kent Konseyleri ve çeşitli STK'lar, sürdürülebilir şehir projeleri ile iş birliklerini artırmak için çalışmalar yapmaktadır.
Yerel yönetimler ve STK'lar arasında iş birlikleri güçlendirilerek çevre dostu projeler hayata geçirilmektedir.
İZBB, İlçe Belediyeler, ilçe düzeyindeki sürdürülebilirlik ofisleri, Kent Konseyi ve Güzelbahçe Kültür, Çevre ve Güzelleştirme Derneği (Gülde) iklim değişikliğiyle ilgili çalışmalar yürütmektedir.
Urla ve Çeşme belediyelerinin iş birliğiyle arıtma tesislerinin kapasite artırılması sağlanmaktadır.
İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin (İZBB) , STK'larla iş birliği içerisinde olup, protokol kapsamında çeşitli çalışmalar yürütmektedir.

Duyarlı STK'ların sayısı son yıllarda artarak iklim değişikliği konusunda program ve çalışmalar yürütülmektedir.
Kent Konseyi'ne bağlı iklim ve dönüşüm komisyonu, trafik komisyonu ve çevre komisyonu bulunmakta ve çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.
Sosyal Destek ve İstihdam Faaliyetleri
Urla'da dezavantajlı üreticilere çeşitli başlıklarda destek vermeye devam edilmektedir.
Kent Konseyi tarafından kırılgan gruplara yönelik meclisler ve sosyal destek çalışmaları yapılmaktadır.
Atatürk ve Kalabak Mahalleleri 'nde sosyal dayanışma dernekleri bulunmaktadır.
Doğal Sofra Topluluğu ve BİTOT Gıda Toplulukları çeşitli faaliyetler yürütmektedir.
Yerel Değerlerin Korunması
Yarımada'ya özgü ürünler için coğrafi işaretler alınmaktadır.
Yerel üretimi teşvik eden ve sürdürülebilirliği destekleyen projeler yürütülmektedir.

Bağlantı Boyutu

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**bağlantı**” boyutunda **incelendiğinde kurumsal ve akademik koordinasyon, iletişim ve koordinasyon** vurgulanmıştır (Tablo 34).

Tablo 34: Bağlantı Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Kurumsal ve Akademik Koordinasyon
Urla Belediyesi ve İzmir Planlama Ajansı iş birliğinde Urla genelinde projeler üretilmektedir.
Ege Üniversitesi Su Ürünleri ve Tarım Bakanlığı arasında çeşitli araştırmalar yapılmaktadır.
Sağlıklı kentler birliği, Cittaslow ve GEAL (Gevrek Ekonomisi Aksiyon Laboratuvarı) çalışmaları çerçevesinde sürdürülebilir kent projeleri devam etmektedir.
İklim değişikliği konusunda mevcut yapılan/yapılacakların Gevrek Modeli ile stratejik plana eklenmesi konusunda çalışmalar planlanmaktadır.
WWF Akdeniz Koruma Derneği iklim değişikliği konusunda çalışmalar yürütmektedir.
İletişim ve Koordinasyon
Yerel yönetimlere tek bir numaradan ulaşılabilen olmak konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Urla Bağ Yolu Derneği ve Gastronomi Derneği iklim değişikliğiyle ilgili çalışmalar yürütmektedir.
Yarımada Belediyeler Birliği'nin aktifleştirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir.
Ekonomi ve sağlıklı tüketim arasında dengenin kurulması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
Tarımsal üreticilere erken uyarı sistemleriyle bilgi aktarılması konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

2.2.3. Etkin

Enerji

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**enerji**” boyutunda incelendiğinde **yenilenebilir enerji konusunda çalışmalarının artırılması, mikro ölçekli enerji üretimi ve enerji tasarrufu** vurgulanmıştır (Tablo 35).

Tablo 35: Enerji Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Yenilenebilir Enerji Konusunda Çalışmalarının Arttırılması
İzmir Büyükşehir Belediyesi , yenilenebilir enerji tesislerinin yer seçim kriterleri üzerinde çalışmalar yürütmektedir.
RES, GES ve JES gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi için projeler bulunmaktadır.
Yenilenebilir enerji konusunda bireysel ve kurumsal tesisler bulunmaktadır.
Belediye tarafından GES yatırımları kapsamında küçük ölçekli elektrik üretimi teşvik edilmekte, hizmet binalarında enerji mahsuplaşması sağlanmaktadır.
Yatırım ve hibe desteklerine başvuruların bilinmesi amacıyla ilçe belediyelerde proje birimleri kurulmaktadır.
Bireysel Enerji Tasarrufu
Bireysel olarak enerji regülatörlerinin kullanımı için teşvik çalışmaları yürütülmektedir.
Hane içinde enerji tasarruflu ürünlerin tercih edilmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Yerel Ekonomi/Sanayi

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**yerel ekonomi, sanayi**” boyutunda incelendiğinde **yerel üretim ve tarımsal destekler, döngüsel ekonomi, balıkçılık sektörünün desteklenmesi, sanayi, istihdam ve ekonomik dayanıklılık çalışmaları** vurgulanmıştır (Tablo 36).

Tablo 36: Yerel Ekonomi/ Sanayi Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Yerel Üretim ve Tarımsal Destekler
Üreticilere yörede yetişen ürünlerin fidan dağıtımı yapılmakta ve tarımsal destekler sunulmaktadır.
Küçük ölçekli tarım üreticilerinin rekabet gücünü artırmaya yönelik projeler bulunmaktadır.
Üreticiden tüketiciye stratejisi uygulanarak tarladan sofraya bilinçli tüketimin sağlanması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
Yarımada'da organik pazarlar ve yerel üretici pazarlarının kurulması desteklenmektedir.
İklim'e uygun ürün tasarım desteği çalışmaları yürütülmektedir.
Arıcılık sektörü desteklenmektedir.
Döngüsel Ekonomi
Urla' da döngüsel ekonomi için ikinci el pazarları kurulmaktadır
Belediye tarafından evsel atıkların geri dönüşümü ve üreticiden tüketiciye stratejisi uygulanmaktadır.
Urla' da atık kooperatifinin kurulması planlanmaktadır.
Balıkçılık Sektörünün Desteklenmesi
Balıkçı teknelerine ücretsiz bakım ve tamir desteği verilmektedir.
Bakanlıklarla iş birliği yapılarak dalga kaynaklı zararların önlenmesi için liman koruma projeleri geliştirilmektedir.
Çeşme Kent Konseyi' nin Çeşme Kışlık Yat Park Alanı Projesi bulunmaktadır.
Sanayi, İstihdam ve Ekonomik Dayanıklılık Çalışmaları
Mandıra ve zeytinyağı fabrikaları aracılığıyla çiftçi ve çoban destekleri sağlanmakta ve istihdam artırılmaktadır.
Bölgede yerel halkın istihdam edilmesi amacıyla belediyeye ait tesisler açılmaktadır.
Çeşme Kent Konseyi' nin Çeşme Sanayi Sitesi Projesi bulunmaktadır.

Turizm

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**turizm**” boyutunda incelendiğinde **sürdürülebilir turizm uygulamaları ve eylem planları, gastronomi turizminin geliştirilmesi, sağlık turizminin geliştirilmesi** vurgulanmıştır (Tablo 37).

Tablo 37: Turizm Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Sürdürülebilir Turizm Uygulamaları ve Eylem Planları
Sürdürülebilir deniz turizmi için mavi bayraklı plajlar, engelsiz plajlar ve dalış turizmi projeleri desteklenmektedir.
Çeşme' de Turizm Çalışma Grubu kurulmuş, sürdürülebilir turizm eylem planı hazırlanmıştır.
Rüzgâr sörfü ve su sporları ile bölgesel turizm çeşitliliği artırılmaktadır.
Çeşme'nin turizm potansiyelini artırmak için SWOT analizleri yapılmaktadır.
Eski uçak ve gemilerin dalış turizmine kazandırılması konusunda çalışmalar planlanmaktadır.
Sürdürülebilir turizm eylem planı hazırlığı ve belgelendirme çalışmaları yürütülmektedir.
Sezon tarihleri mevsimsel uyuma göre düzenlenmektedir.
İZBB Etüt ve Projeler dairesi başkanlığında turizm açısından canlılık getirecek “ Urla İnteraktif Sanayi ve Bağcılık Müzesi ” proje üzerinde çalışılmaktadır.
Dönemsel ve bölgesel olarak şenlikler ve panayırılar düzenlenmektedir.
Gastronomi Turizminin Geliştirilmesi
Gastronomi turizmi, bağ yolu turizmi, butik şarapçılık ve festivallerle desteklenmektedir (örn. Nergis ve Lavanta Festivalleri).
Urla Gastronomi Rotası ve Urla Bağ Yolu Rotası ile turizme katkı sağlanmaktadır.
Michelin yıldızlı turizm destinasyonlarının artırılması hedeflenmektedir.
Urla'da gastronomi turizminin gelişimi ve coğrafi etkileri başlıklı Urla Anadolu Lisesi öğüt-öğrenci projesinin bulunmaktadır.
İklim değişikliğiyle mücadelede Olivelo ekoturizm alanı ve Yaşayan Park projeleri gibi doğa temelli çözümler uygulanmaktadır.
Sağlık Turizminin Geliştirilmesi
Jeotermalin sağlık turizminde etkin kullanılması için çalışmalar yürütülmektedir.

2.2.4. Ekolojik

Biyoçeşitlilik

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**biyoçeşitlilik**” boyutunda incelendiğinde **deniz ve su ekosistemlerinin korunması, endemik bitki türlerinin korunması, bilimsel araştırma ve izleme çalışmalarının güçlendirilmesi** vurgulanmıştır (Tablo 38).

Tablo 38: Biyoçeşitlilik Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Deniz ve Su Ekosistemlerinin Korunması
İç, orta ve dış körfezlerde bilimsel izleme ve veri üretimi çalışmaları yürütülmektedir.
Deniz canlılarına yönelik farkındalık eğitimleri düzenlenmekte, eğitim kurumlarında denizel biyoçeşitliliğin artırılmasına yönelik etkinlikler düzenlenmektedir.
Yarımada genelinde balıkların üreme ve yumurtlama dönemleri takip edilmektedir.
Posidonia çayırlarının korunması için özel çalışmaların yürütülmektedir.
Adaların imara açılmasına karşı direnç bulunmaktadır.
Endemik Bitki Türlerinin Korunması
Endemik bitki türlerinin korunması ve bölgesel ekosistemi destekleme çalışmaları sürdürülmektedir.
Tıbbi ve aromatik bitki ekimleri gerçekleştirilmekte ve arıcılar için “ Bal Ormanı Projesi ” yürütülmektedir.
Seferihisar, Urla ve Çeşme 'de ağaçlandırma çalışmaları yapılmakta, sakız ağacı dikimi projesi kapsamında 14.000 sakız ağacı dikilmiş ve önümüzdeki 3 yılda 100.000 sakız ağacı dikimi hedeflenmektedir.
Kent Konseyi , çocuklar için Tohum Topları Eğitimi vermektedir.
Bilimsel Araştırma ve İzleme Çalışmalarının Güçlendirilmesi
Üniversitelerde fauna ve flora izleme çalışmaları yapılmakta, türlerin kirlenmeden etkilene süreçleri takip edilmektedir.
Urla 'da yapılan plan itirazlarına bilimsel çalışmalarla cevap verilmektedir.

Hava Kirliliği/Kalitesi

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**hava kirliliği/kalitesi**” boyutunda incelendiğinde **hava kalitesi izleme ve iyileştirme çalışmaları, ağaçlandırma çalışmaları ve fosil yakıt kullanımının azaltılması** vurgulanmıştır (Tablo 39).

Tablo 39: Hava Kirliliği/Kalitesi Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Hava Kalitesi İzleme ve İyileştirme Çalışmaları
9 sabit + 1 mobil hava kalitesi izleme istasyonu ile NO ₂ , SO ₂ ve O ₂ değerleri sürekli kayıt altına alınmaktadır.
Meteoroloji G. M. (EMEP) istasyonu ile Seferihisar 'da NO ₂ , SO ₂ , O ₂ değerlerinin kayıt altına alınması
Baca filtrasyon kontrolleri ve emisyon ölçümleri yapılmaktadır
Ağaçlandırma Çalışmaları
Seferihisar, Urla ve Çeşme 'de ağaçlandırma çalışmaları yapılmaktadır.
Karbon yutak alanı olarak değerlendirilmesi için sakız ağacı gibi ağaç türleri dikilmektedir.
Fosil Yakıt Kullanımının Azaltılması
Yarımada'da doğalgaz çalışmaları sürdürülmekte ve hava kirliliğinin azaltılması hedeflenmektedir.

Arazi Kullanım

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**arazi kullanım**” boyutunda incelendiğinde **yeşil alan miktarının artırılması, tarımsal alanların korunması ve yüksek katlı yapılaşmanın önlenmesi** vurgulanmıştır (Tablo 40).

Tablo 40: Arazi Kullanım Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Yeşil Alan Miktarının Arttırılması
Seferihisar, Urla ve Çeşme 'de ağaçlandırma çalışmaları yapılmakta, sakız ağacı dikimi projesi kapsamında 14.000 sakız ağacı dikilmiş ve önümüzdeki 3 yılda 100.000 sakız ağacı dikimi hedeflenmektedir.
Tarımsal Alanların Korunması
Tarıma elverişli alanların imara açılmaması için direnç oluşturulmaktadır.
Yüksek Katlı Yapılaşmanın Önlenmesi
3 kattan yüksek yapılaşmaya izin verilmemesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Atık Yönetimi

Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**atık yönetimi**” boyutunda incelendiğinde **atık yönetiminin desteklenmesi ve geri dönüşüm çalışmaları, atık yönetimi ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları** vurgulanmıştır (Tablo 41).

Tablo 41: Atık Yönetimi Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Atık Yönetiminin Desteklenmesi ve Geri Dönüşüm Çalışmaları
Evsel atıkların kaynağında ayrıştırılması ve kompost üretiminin teşvik edilmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
Atık yağ getiren vatandaşlara, Seferihisar Belediyesi tarafından kedi/köpek maması veya okul döneminde kırtasiye desteği sağlanmaktadır.
Kent Konseyi , “ Bizimle Kompost Yapar mısın? ” projesini sürdürmektedir.
Urla 'da bitkisel atıkların toplanması ve kompost üretimi desteklenmektedir.
Urla Belediyesi kompost merkezi kurmuştur.
Güzelbahçe İlçesi'nde budama atıklarından kompost çalışması yapılmaktadır.
AB Projesi kapsamında bio-kömür üretimi yapılmaktadır.
Çeşme 'de atık toplama alanları ve atık getirme merkezleri bulunmaktadır.
Ambalaj atıklarını bertaraf etmesi için Belediyenin özel bir firma ile anlaşması bulunmaktadır.
Hafriyat atıkları için depolama alanı çalışması yapılmaktadır.
Mahalli yerinde dönüşüm denemesi olarak, Urla Birgi'de özel bir şirket tarafından cam ve karton atıkları toplanmaktadır.
Atık Yönetimi ile İlgili Bilinçlendirme Çalışmaları
Kent Konseyi farklı mahallelerde kompost eğitimleri vermektedir.
Urla İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Urla Belediyesi iş birliğiyle sıfır atık ve atıkların kaynağından ayrıştırılması konusunda farkındalık eğitimleri düzenlenmektedir.

Su Kaynaklarının Yönetimi/Korunması

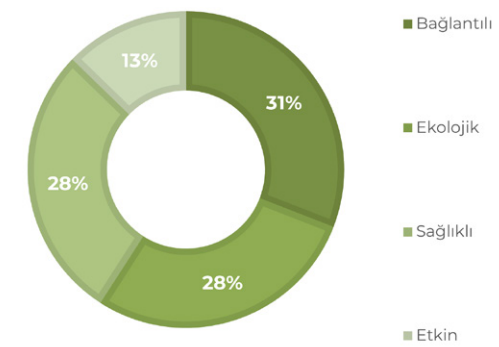
Yarımada'da iklim değişikliğine uyumda mevcut faaliyetler “**su kaynaklarının yönetimi/korunması**” boyutunda incelendiğinde **yağmur suyunun toplanması, atık suların arıtılması, bilinçlendirme çalışmaları** vurgulanmıştır (Tablo 42).

Tablo 42: Su Kaynaklarının Yönetimi/Korunması Boyutunda Mevcut Faaliyetlerin Önem Sıralaması

Yağmur Suyunun Toplanması
İzBB'nin sünger kent modeli bulunmakta ve çeşitli teşvikler verilmektedir.
Hayvan içme göletleri ve sulama göletleri oluşturmak
Atık Suların Arıtılması
Karaburun 'da, atık suyun biyolojik arıtılması amacıyla bir atık su arıtma tesisi bulunmaktadır.
Bilinçlendirme Çalışmaları
Su kaynaklarının korunması konusunda eğitimler verilmektedir.

2.3. ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN KRİTİK ZAMAN SIRALAMASI ve PAYDAŞLARINA YÖNELİK AÇILIMLAR

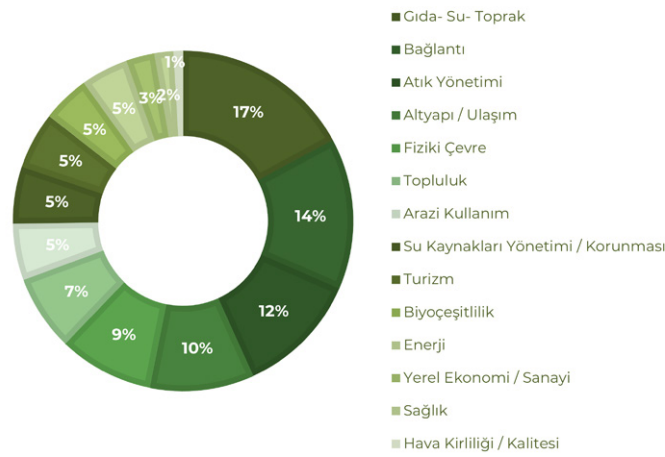
Yarımada'nın gelecek 5 yıl boyunca iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine ilişkin katılımcılardan **44 adet acil, 37 adet 1 yıl, 25 adet 3 yıl, 5 adet 5 yıllık zaman süresinde** toplamda **111 adet çözüm önerisi** gelmiştir. Bu çözüm önerileri yerel sosyal ve yerel ekolojik lensler üzerinden ve bu lensler üzerindeki göstergeler üzerinden gruplandırılmıştır. Yerel sosyal lens üzerinde yer alan **bağlantılı (35 adet), sağlıklı (31 adet) ve etkin (14 adet) kategorileri altında olmak üzere toplamda 80 adet çözüm önerisi** sıralanmıştır. Yerel ekolojik lens üzerinde yer alan ekolojik kategorisinde ise **31 adet** çözüm önerisine yer verilmiştir (Grafik 3).

ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN YEREL SOSYAL VE YEREL EKOLOJİK LENSLE ÜZERİNDEN GRUPLANDIRILMASI

Grafik 3: Çözüm Önerilerinin Yerel Sosyal ve Yerel Ekolojik Lensler Üzerinden Gruplandırılması

Sağlıklı kategorisi altında yer alan **gıda-su- toprak** boyutundan **19 adet (%17)**, **sağlık boyutundan 2 adet (%2)**, **fiziki çevre boyutundan ise 10 adet (%9) çözüm önerisi** geliştirilmiştir. Bağlantılı kategorisi altında yer alan bağlantı boyutundan **16 adet (%14)**, **altyapı/ulaşım boyutundan 11 adet (%10)**, **topluluk boyutundan ise 8 adet (%7) çözüm önerisi** geliştirilmiştir. Etkin kategorisi altında yer alan **enerji boyutundan 5 adet (%5)**, **yerel ekonomi- sanayi boyutundan 3 adet (%3)**, **turizm boyutundan ise 6 adet (%5) çözüm önerisi** geliştirilmiştir. Ekolojik kategorisi altında yer alan **biyoçeşitlilik boyutundan 5 adet (%5)**, **hava kirliliği/kalitesi boyutundan 1 adet (%1)**, **arazi kullanımı boyutundan 6 adet (%5)**, **atık yönetimi boyutundan 13 adet (%12)**, **su kaynakları yönetimi/korunması boyutundan ise 6 adet (%5) çözüm önerisi** geliştirilmiştir. Bu doğrultuda en çok çözüm önerileri bağlantı, **gıda-su- toprak ve atık yönetimi** boyutlarında yer almaktadır. En az çözüm önerileri ise **hava kirliliği/kalitesi, sağlık, yerel ekonomi- sanayi** boyutlarında yer almaktadır (Grafik 4).

ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN BOYUTLAR ÜZERİNDEN GRUPLANDIRILMASI

Grafik 4: Çözüm Önerilerinin Göstergeler Üzerinden Gruplandırılması

14 boyutta sıralanan 111 adet çözüm önerisi içerisinde belirli çözüm önerileri öne plana çıkmaktadır. Bu doğrultuda tekrarlanan ve ortak vurgu yapılan çözüm önerileri aşağıdaki gibidir:

- “İklim değişikliğine uyum eğitimleri ve farkındalık programları ”
- “İklim değişikliğinin etkilerinin ölçülmesi ve izlenmesi için açık kaynaklı ve güncel-lenebilir dijital paylaşım ”
- “Tarım ve gıda güvenliği ”
- “Tarım arazilerinin korunması ”
- “Atıkların ayrıştırılması ve kompost çalışması ”
- “ İklime dayanıklı altyapı ve ulaşım”

İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı alınması gereken aksiyonlar (zaman radarı), bu aksiyon için zaman ve paydaş planlamaları şu şekilde belirlenmiştir:

Çözüm Önerileri-1: Özellikle çim alanlara sahip villa bahçeleri ve bireysel havuzları bulunan konutlarda, saat-m³ bazlı sınırlamalar getirilerek gereksiz su tüketiminin önlenmesi

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB İZSU, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-2: Yarımada genelinde su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi için izinsiz artezyen ve su kuyularının açılmasının engellenmesi, mevcut kaçak kuyuların tespiti ve kapatılması için etkin denetim mekanizmalarının oluşturulması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), İZSU

Çözüm Önerileri-3: Sulak alanların su ve iklim krizi açısından öneminin fark edilip Ramsar Sözleşmesi benzeri sözleşmelerle korunması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, Üniversiteler, AB Projeleri

Çözüm Önerileri-4: Yarımada genelinde yangınla mücadelede amacıyla yangın göletlerinin oluşturulması ve orman köylerine tankerlerin alınması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-5: Su kaynaklarının kullanımı konusunda bilinçlendirme eğitimlerinin verilmesi

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-6: Sağlık Gelişim Planı, Kent Sağlığı Profili, Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı (SECAP), Yeşil Şehir Eylem Planı (YŞEP), kentsel karbon ayak izi envanterinin oluşturulması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-7: Yarımada genelinde yaş alan bireylerin nüfus yoğunluğu olduğu için sağlık turizmne yönelik sağlık birimlerinin yaygınlaştırılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-8: Çevre tahribatının envanterinin çıkarılması ve biyoçeşitliliğin korunması amacıyla tarih, konum ve tür bazlı verilerin dijital platformlar aracılığıyla izlenmesi ve vatandaş katılımıyla güncellenmesi

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, STK

Çözüm Önerileri-9: Atık yönetimi, kompost yapım süreci ve çevre bilinci konusunda çocuklara ve vatandaşlara yönelik eğitimlerin yapılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İlçe Belediyesi, Üniversite, Kent Konseyi, MEB

Çözüm Önerileri-10: Plastik atıkların ve pillerin düzenli toplanması, deterjan kullanımında bilinçlendirme çalışmalarının yapılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İlçe Belediyesi

Çözüm Önerileri-11: Tekne atık sularının ve sintine atıklarının toplanması için girişim başlatılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, Çevre Koruma Derneği

Çözüm Önerileri-12: Kompost makinesinin alınması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-13: Yarımada genelinde kişi başına düşen yeşil alanların artırılması ve ağaçlandırma bayramı gibi günler belirlenerek ağaçlandırma çalışmalarının artırılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler, STK'lar, Okullar, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Çözüm Önerileri-14: İmar izinlerinin verilmesi aşamasında uzman kurullarının ve karar mercilerinin olması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, İlgili Bakanlıklar

Çözüm Önerileri-15: İklim risk analizlerinin yapılması ve plansız alanlarda müdahale çalışmalarının yapılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-16: Karavan kullanımına yönelik belediye denetimlerinin artırılması ve bakır alanların korunması için strateji geliştirilmesi

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-17: Tüm ilçeler ve İzmir hava kirliliği değerlerinin sürekli ölçüm çalışmalarının yapılması ve şeffaf olarak kamuoyu ile paylaşılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Çözüm Önerileri-18: Urla halkının çevre bilincini artırmak amacıyla doğa dostu atölyelerin düzenlenmesi, evsel tohum ve çekirdeklerin toplanıp doğaya kazandırılmasının teşvik edilmesi

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-19: Orman yangınlarına karşı acil müdahale kapasitesinin artırılması ve riskleri azaltmak için erken uyarı sistemleri, gönüllü uçak desteği ve bilinçlendirme eğitimleri
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İzmir Valiliği, Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım ve Orman Bölge Müdürlükleri

Çözüm Önerileri-20: Yarımada ilçelerinde iklim kaynaklı afetlere karşı tatbikatlar yapılması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi, Afet Müdürlüğü, STK

Çözüm Önerileri-21: BİTOT gıda topluluğu gibi tarım organizasyonlarının geliştirilip büyütülmesi
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: STK

Çözüm Önerileri-22: Bisiklet ulaşımının teşvik edilmesi için Bisim uygulaması ve bisiklet yollarının artırılması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-23: Bisikletli ulaşım ile entegrasyonun sağlanmış belirli süreler için ücretsiz park uygulaması olan otoparkların oluşturulması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-24: Mevcut arıtma tesislerinde asbest içeriği denetiminin sağlanması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: Çevre Şehircilik İklim Değişikliği Bakanlığı

Çözüm Önerileri-25: Yarımadanın tüm iç su, kanalizasyon, ileri biyolojik arıtmanın yapılması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-26: Tarım ve hayvancılıkta kullanılan ilaçlamalara denetim ve yaptırım uygulanması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB, Tarım ve Orman Bakanlığı, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-27: Tarım arazilerinde gölet sistemleriyle sulama alanları oluşturularak açık ve fiskiyeli sulamalar yerine damlama sistemlerinin yaygınlaştırılması, çiftçilere su kullanımı konusunda eğitimlerin verilmesi
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB, Tarım ve Orman Bakanlığı, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-28: Kent peyzajında sulama ihtiyacı az olan veya gerektirmeyen bitkilerin kullanılması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-29: Yarımada genelinde yapılacak olan imar planlarında tarım alanlarının korunması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-30: Küçük ölçekli tarımı teşvik etmek, her villada küçük çaplı bahçe, kompost ve akıllı tarım çalışmalarının yaygınlaştırılması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-31: Kaçak artezyen kuyuları konusunda denetimlerin yapılması
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: DSİ

Çözüm Önerileri-32: Göletlerin derinleştirilerek yangın durumunda helikopterlerle su alımına uygun hale getirilmesi
Zaman Hedefi: Acil
Paydaşlar: İZBB, Yerel Yönetimler

Çözüm Önerileri-33: Yarımada'da yer alan eğitim kurumlarında iklim değişikliği farkındalık ve çözüm önerilerinin aktarıldığı eğitimler verilmesi

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Akademisyenler, STK, AB Projeleri Urla Belediyesi, İZBB

Çözüm Önerileri-34: Orman ve köy kesimlerinde yangına müdahale planlarının oluşturulması, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) personelinin ve uçak sayısının artırılması, kamu spotu gibi bilgilendirici yayınların yapılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Orman Genel Müdürlüğü (OGM)

Çözüm Önerileri-35: Kamu, özel sektör ve STK'lar ortaklığında hazırlanacak ve dönemsel verilerle güncellenecek acil eylem planları

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İlçe Belediyesi, İlçe Kaymakamlıkları, Çevre Müdürlükleri

Çözüm Önerileri-36: Kurumlar arası koordinasyon sağlanması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Kamu Kurumları, STK

Çözüm Önerileri-37: İlçe Belediyelerinde Afet İşleri Müdürlüğü'nün kurulması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-38: İlçe proje destek ofisi ile proje havuzu ve insan kaynağı havuzu oluşturulmalı

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-39: Belediye dilekçe/HİM gibi platformlardan tespit, talep, ihtiyaçların ortaklaştırılması, standardizasyon ile haritalanıp izlenmesi ve canlı dijital bir sistem oluşturulması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-40: Derelerin ıslahı adı altında yaşanan betonlaşmaya son verilmesi

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Merkezi Yönetimler, Yerel Yönetimler

Çözüm Önerileri-41: Kıyı kenar çizgisinden itibaren 50 metrelik bir alanın yapılaşmadan arındırılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-42: Tüm gecekondur alanlarının yıkılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-43: Şahıs arazilerindeki kuru otların temizliği ile ilgili denetim ve yaptırımlar uygulanması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-44: Kentsel ısı adası konusunda çalışmalar yapılması

Zaman Hedefi: Acil

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-45: Balıkçılık sektörünün denetlenmesi ve getirilen ürünlerin kontrol edilmesi

Zaman Hedefi: 1 yıl

Paydaşlar: İZBB, Tarım ve Orman Bakanlığı

Çözüm Önerileri-46: Kentsel arıcılık izni çıkarılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Tarım ve Orman Bakanlığı

Çözüm Önerileri-47: İklim değişikliğin kültürel mirasa etkisinin çalışılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-48: İklim değişikliğin kültürel mirasa etkisinin çalışılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Çözüm Önerileri-49: Urla'da turizm gelişim planlarının yapılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-50: Urla'da kıyı turizmi ile ilgili aktivitelerin daha planlı olması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-51: Yerel turizmde daha çok kültür, gastronomi, sanat ve sağlık turizminin alanlarına ağırlık verilmesi

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Yerel Yönetim

Çözüm Önerileri-52: Urla'daki gastronomi turizminin tanıtımında sürdürülebilir turizm odaklı, ekolojik ürünler, organik tarım ve çevre dostu uygulamalar üzerine kurulu pazarlama kampanyaları yaratılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-53: Yeni inşa edilen konutlarda güneş enerjisi kullanılması ve yönetmeliğin oluşturulması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-54: Jeotermal kullanımının artırılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: İZBB, İzmir Valiliği, Jeotermal A.Ş., Seferihisar Belediyesi

Çözüm Önerileri-55: Atık yönetiminin güçlendirilmesi amacıyla geri dönüştürülebilir çöp toplama sisteminin hayata geçirilmesi, atık getirme merkezlerinin artırılması ve evlerde bölümlendirilmiş çöp konteynerlerinin yaygınlaştırılması

Zaman Hedefi: 1 yıl

Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi, Vatandaş, STK

Çözüm Önerileri-56: Bahçeli evler başta olmak üzere kompost çalışmalarının yaygınlaştırılması

Zaman Hedefi: 1 yıl

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler, İlçe Tarım Müdürlükleri, Urla Belediyesi, Kent Konseyi

Çözüm Önerileri-57: Mutfak atıklarının değerlendirilmesi için Bokashi kompostu uygulanması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-58: Gastronomi turizmi ile restoranlar ve tarım işletmelerinde organik atıkların kompost haline getirilmesi ve geri dönüştürülmesi

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-59: Katı atık ayrıştırma planlarının hazırlanması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: İZBB, Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-60: Tarım arazilerinin korunması için özel yönetmelik hazırlanması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, İZBB

Çözüm Önerileri-61: Yarımada genelinde iklime uyumlu kent planlama çalışmaları
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İZBB, İZPA, Üniversiteler

Çözüm Önerileri-62: Vektörel hastalıklara karşı toplumu bilgilendirme amaçlı afiş ve posterlerin hazırlanması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: Kent Konseyi

Çözüm Önerileri-63: Çevre denetimlerinin yürütülmesi ve yaptırım uygulanması için çevre kolluk kuvveti, çevre polisi ve çevre zabıtasının gibi yapıların kurulması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İlçe Emniyet Müdürlüğü, Jandarma İlçe Komutanlığı, İZBB

Çözüm Önerileri-64: Ulaşım araçlarının çevre dostu hale getirilmesi için gerekli altyapı çalışmaları tamamlanarak elektrikli araç ve otobüslerin yaygınlaştırılması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-65: Trafiğe kapalı kent merkezlerinin oluşturulması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-66: Tarımsal üretim planlaması ve tarım sayımı yapılarak tahmin ve erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-67: Yarımada geneli için gıda strateji belgesinin hazırlanması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler, İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İZPA

Çözüm Önerileri-68: Yarımada genelinde toprak ve su analizleri yapılarak iklim değişikliğinin dikkate alındığı üretim planlaması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler, İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Çözüm Önerileri-69: Toprağın suyu tutmasını sağlayacak malç (örtü) sisteminin yaygınlaştırılması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-70: Coğrafi bilgi sistemlerinden yararlanarak yerel üreticilerin belirlenmesi ve sürdürülebilir tarım uygulamalarına geçilerek doğal kaynakların verimli kullanılması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İlçe Belediyeler, Üniversiteler

Çözüm Önerileri-71: Urla ipek böceği, kınalı bamya, hurma zeytini ve diğer zeytin türlerinin korunması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-72: Deniz suyunun kirlenmesinin önlenmesi ve denetim çalışmalarının yapılması
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İZBB, STK

Çözüm Önerileri-73: Güvenli hizmet/gıda/üretim/turizm katkı sağlamak amacıyla turuncu çember gibi teşvik çalışmaları ve denetim logoları
Zaman Hedefi: 1 Yıl
Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-74: Uzmanlar tarafından kimyasal temizlik malzemelerinin kullanımının sınırlandırılması gibi çevre konularında eğitimler verilmesi

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-75: Verinin açık kaynaklı ve güncellenebilir dijital paylaşımı, dijital yönetim ve uygulama takip, ölçme-izleme sistemlerinin kurulması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler, İZPA

Çözüm Önerileri-76: İklim değişikliği ile uyum stratejilerinin odağında aktif vatandaşın ön plana çıkaracak çalışmaların yapılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Meslek Odaları, Kent Konseyi, STK, Kooperatifler

Çözüm Önerileri-77: Kriz durumlarında kırılgan bireylerin toplanma alanlarına ulaştırılması konusunda eylem planı hazırlanması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: STK, Yerel Yönetim, AFAD

Çözüm Önerileri-78: İklim finansmanının sağlanması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Merkezi Yönetim

Çözüm Önerileri-79: Orman içinde trafoların izolasyonu ve açık alanda; kaynak makinesi, elektrikli demir kesici, mangal kullanımının yasaklanması ve cezai yaptırımının olması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Tarım ve Orman Bakanlığı, TEDAŞ, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Çözüm Önerileri-80: Yerel malzemeler ve kimliği yansıtan iklime uygun konutların teşvik edilmesi

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: Urla Belediyesi

Çözüm Önerileri-81: Afete yönelik güçlendirme çalışmaları yapılması

Zaman Hedefi: 1 Yıl

Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-82: Yağmur suyu hasadı projeleri ile mevzuatta yeşil çatı çözümleri ve doğa tabanlı uygulamalarına yer açılması, yapay gölet sistemlerinin teşvik edilmesi ve yağmur sularının kanalizasyon sistemlerinden ayrıştırılması

Zaman Hedefi: 3 yıl

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-83: Flora ve fauna biyoçeşitliliğini korumak amacıyla rezerv alanları oluşturulması ve yapay zekâ teknolojilerinden yararlanarak yenilenebilir enerji sistemlerinin biyoçeşitliliğe uyumlu şekilde tasarlanması

Zaman Hedefi: 3 yıl

Paydaşlar: Üniversiteler, İZBB, İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-84: Dip taramasının yasaklanması

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: Merkezi Yönetimler, Yerel Yönetimler

Çözüm Önerileri-85: Geleneksel turizm faaliyetleri yerine ekoturizm gibi sürdürülebilir turizm faaliyetlerinin teşvik edilmesi

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yerel Yönetim

Çözüm Önerileri-86: Balık çiftliklerinde, sokak lambalarında, konutlarda yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi ve vatandaşların bilinçlendirilmesi

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Tarım ve Orman Bakanlığı

Çözüm Önerileri-87: Elektrik şebekelerinin iyileştirilmesi
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: Gediz Elektrik Dağıtım Şirketi
Çözüm Önerileri-88: Arıtma kapasitesinin artırılarak atık suyun sulama suyu olarak kullanılması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İZSU
Çözüm Önerileri-89: Deniz ve kıyı alanları temizliğinde kullanılabilecek yüzen-gezer amfibik araç ve atık alım teknesi ile temizlik faaliyetlerinin yürütülmesi
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İlçe Belediyeler
Çözüm Önerileri-90: Tonoz sistemiyle atık alımının sağlanması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İZBB
Çözüm Önerileri-91: Döngüsel üretim yöntemlerinin yaygınlaştırılması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler
Çözüm Önerileri-92: Dondurarak kurutma (freze-dry) üretim tesisinin kurulması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: Belirtilmemiştir.
Çözüm Önerileri-93: Balık çiftliklerinin denetlenmesi ve Türk işçi istihdamının sağlanması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-94: Çocukların ormanı keşfetmesi için orman okullarının oluşturulması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: MEB, Özel Okullar, İZBB, İlçe Belediyeler
Çözüm Önerileri-95: Deniz ulaşımının geliştirilmesi
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İZDeniz
Çözüm Önerileri-96: Altyapı inşası ve ulaşım projelerinin, iklim dayanıklılığı gözetilerek alanında uzman kişiler tarafından bilinçli ve sürdürülebilir yaklaşımlarla planlanması ve uygulanması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İZBB
Çözüm Önerileri-97: Balık çiftliklerinin kanalizasyon deşarjının denize verilmesinin önlenmesi
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: İZBB
Çözüm Önerileri-98: Yarımada genelinde olası bir kriz durumunda acil müdahalenin sağlanması amacıyla yol yapısının iyileştirilmesi, yol kenarı kuru otların temizlenmesi
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: Karayolları Genel Müdürlüğü, İZBB, İlçe Belediyeler
Çözüm Önerileri-99: Yarımada genelinde gıda okuryazarlığı eğitimlerinin verilmesi
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: Millî Eğitim Bakanlığı, İlçe Belediyeler
Çözüm Önerileri-100: Ata tohumlarının çoğaltılması ve ata tohumlarının üretim teşvik planlarının olması
Zaman Hedefi: 3 Yıl
Paydaşlar: Tarım ve Orman Bakanlığı

Çözüm Önerileri-101: Tarım ve hayvancılık eğitimlerinin verilerek küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: İZBB, Tarım ve Orman Bakanlığı

Çözüm Önerileri-102: İklim değişikliği konusunda AB projelerinin hazırlanması, uluslararası iklim kuruluşları ile konferans ve çalıştayların düzenlenmesi

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: İZBB, Üniversite, STK

Çözüm Önerileri-103: Alternatif çevre koruma sistemlerinin kurulması

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-104: AB karbon emisyon çalışmalarının yaygınlaştırılması, bilinçlendirme ve karbon ayak izi ile ilgili çalışmalarının yapılması

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: İZBB, STK

Çözüm Önerileri-105: İklim ve çevre konularında İş Geliştirme Merkezinin kurulması

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: Belirtilmemiştir.

Çözüm Önerileri-106: Yeşil çatılar, geçirimli yüzeyler gibi doğa tabanlı çözüm önerilerinin uygulanması

Zaman Hedefi: 3 Yıl

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-107: Yenilenebilir enerji kaynakları yer seçim kriterlerinin oluşturulması

Zaman Hedefi: 5 Yıl

Paydaşlar: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İZBB, İlçe Belediyeler

Çözüm Önerileri-108: Atıktan enerji elde edilmesi (biO-metanizasyon), tarımsal atıktan enerji elde edilmesi (bio-enerji)

Zaman Hedefi: 5 Yıl

Paydaşlar: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İZBB

Çözüm Önerileri-109: Yarımada ilçeleri arasında raylı sistemler ve otobüs gibi toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi

Zaman Hedefi: 5 Yıl

Paydaşlar: İZBB

Çözüm Önerileri-110: Yağmur suyu ve kanalizasyon sistemlerinin ayrıştırılması ile atık suyun tarım alanlarında kullanılması

Zaman Hedefi: 5 Yıl

Paydaşlar: İZSU

Çözüm Önerileri-111: Yol kenarlarına refüj/karbon tutma kapasitesi fazla olan bitkilerin peyzajda kullanılması

Zaman Hedefi: 5 Yıl

Paydaşlar: İZBB, İlçe Belediyeler

Ek 1. YARIMADA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ

MASA 1.

Katılım Sağlayan Temsilciler (Kuruma göre Alfabetik)

İzBB Afet Daire Başkanı	Mutlu Gürler
İzBB İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanı	İşıl Konya
İZPA Başkanı	Prof. Koray Velibeyoğlu
Karaburun Belediye Başkanı	İlkay Girgin Erdoğan
Urla Belediye Başkanı	Selçuk Balkan
Urla Belediyesi Başkan Yrd.	Oya Atila
Urla Belediyesi Başkan Yrd. V.	Melis Şaşmaz
Urla Esnaf Sanatkârlar Odası Başkanı	Ahmet Birol Aydınhan
Urla Ziraat Odası Başkanı	Muharrem Uslucan

MASA 2.

Moderatör: Öğr. Gör. Ayşen Özmen**Raportörler:** Hazal Yılmaz

Katılım Sağlayan Temsilciler (Kuruma göre Alfabetik)

Çeşme Belediyesi	Mehmet Vurmaz
İzBB Afet Daire Başkanlığı	Bülent Türkoğlu
İzBB İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlığı	Deniz İncesu
İzBB İtfaiye Daire Başkanlığı	Şerife Güzel
Seferihisar Belediyesi	Mine Alacalı
Urla Belediyesi	Mesut Önen
Urla Çevre Şube Müdürlüğü	Cemil Yıldırım
Urla Kent Konseyi	Bilal Özdemir

MASA 3.

Moderatör: İlker Bulut**Raportörler:** Müge Tikik

Katılım Sağlayan Temsilciler (Kuruma göre Alfabetik)

AFAD	Nur Hilal Serdar
AKUT	Kadim Şan
Çeşme Belediyesi	Zeynep Çelik
İzBB İtfaiye Daire Başkanlığı	İsmail Yapıcı
İzBB Muhtarlıklar ve Yerel Hizmetler Daire Başkanlığı	Hüseyin Temizkalp
İzBB Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı	Nesrin Ayrancı
Karaburun Belediyesi	Ecem Kurtuluş Kazancı
Urla Kent Konseyi	Esat Temimhan

MASA 4.

Moderatör: Doç. Dr. Dalya Hazar**Raportör:** Yasin Baştürk

Katılım Sağlayan Temsilciler (Kuruma göre Alfabetik)

İZPA	Gökhan Göktepe
AKUT	Sıtkı Egeli
Güzelbahçe Kent Konseyi	Oya Türkeli
İzBB İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlığı	Dr Eylem Demircioğlu
İzBB Muhtarlıklar ve Yerel Hizmetler Daire Başkanlığı	Yunus Şan
İzBB Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı	Sibel Dinçer
İzBB Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı	Hülya Özel
Urla Belediyesi Afet İşleri Müdürlüğü	Oğuz İbil

MASA 5.**Moderatör:** Aslı Albayrak**Raportör:** Öykü Kara

Katılım Sağlayan Temsilciler (Kuruma göre Alfabetik)

AKUT	İbrahim Akalın
İZBB Afet Daire Başkanlığı	Berivan Arslan
İZBB- Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Gülşah Erginer Mumen
İZBB- Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Saygın Yörük
İZBB- Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Merve Yener
İZBB Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı	Selim Alpaslan
Urla Kent Konseyi	Ekin Güven

MASA 6.**Moderatör:** Sibel Ersin**Raportör:** Fulya Çubukçuoğlu

Katılım Sağlayan Temsilciler (Kuruma göre Alfabetik)

AKUT	Özer Başar
Ege Üniversitesi	Okan Akyol
İZBB	Berna Ataman Oflas
Urla Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü	Tevhide Alyanak
Urla Esnaf ve Sanatkarlar Odası	Buse Uygun
Urla İlçe Orman İşletme Şefliği	Utkun Karakuyu
Urla Kent Konseyi	Gürkan Yergün

MASA 7.**Moderatör:** Öğr. Gör. Kerime Güleç**Raportör:** Derin Sönmez

Katılım Sağlayan Temsilciler (Kuruma göre Alfabetik)

AKUT	Şafak Asparuk
Ege Üniversitesi	Prof Gülnur Metin
İZBB İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlığı	Ahmet Toker
İZBB İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlığı	Akın Küçükylmaz
İZBB Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı	Berk Ünal
İZBB Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı	Selim Alpaslan
Urla Belediyesi	İtir Özbuğday
Urla Kent Konseyi	Hadi Başman

